SZEGEDI
Egyetem
XIV. évfolyam 16. szám
1976. december 11.
A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

Irodalmi összeállítás
(4. oldal)

A fiatalok intézete
(5. oldal)

Tartalmas élmények forrása
(6. oldal)

Tanácskozás közös dolgainkról

A *József Attila Tudományegyetemen* november 18-án délután az aulában került sor a hallgatói ifjúsági parlamentre. Az elnöklő *dr. Antalffy György* rektor köszöntötte a hallgatók megjelent képviselőit és a vendégeket — közöttük *dr. Török Imrét*, az MSZMP KB munkatársát, *Miklós Imrét*, az Oktatási Minisztérium osztályvezető-helyettesét, *dr. Végh Gyulát*, a megyei, *Szántó Tivadart*, a városi pártbizottság munkatársát, *dr. Török Juditot*, a KISZ KB képviselőjét és *Bódi Györgyöt*, a megyei KISZ-bizottság első titkárát. Bevezetőként szólt a felsőoktatásban az utóbbi években végbement legfontosabb változásokról, kiemelve a demokratizálódás jelentőségét. Emlékeztetett az *Ifjúsági Törvénybe* foglalt társadalmi elvárásokra, a jövendő értelmiségével szemben támasztott követelményekre és felelősségre, majd átadta a szót *dr. Rácz János* rektorhelyettesnek. Az egyetem oktatási rektorhelyettese beszámolójának elején összefoglalta az előző ifjúsági parlament óta végzett tevékenység meghatározó tényezőit. Különös gonddal elemezte ezek közül a hallgatói képviseleti rendszert és a tanulmányi fegyelem problémáit. Megállapította, hogy az Ifjúsági Törvény szellemének megfelelően az egyetemi vezetésben a hallgatói képviselet jelentősen kiszélesedett. A tapasztalatok szerint e képviselet egyfelől — a döntésekben való részvétel oldalát tekintve — jól funkcionál. A kari tanácsokban és az egyetemi tanácsban a hallgatók aktívan és eredményesen képviselik az egyetemi ifjúságot. Másfelől, a választott hallgatók választóikkal való kontaktusa terén azonban már nem ilyen jó a helyzet, mert nem tervszerű és rendszeres a hallgatóság tájékoztatása az őket érintő fontos kérdésekről. S problematikus még a hallgatóság tanszéki, szakcsoportonkénti képviselete is.

A tudományegyetemi hallgatói ifjúsági parlamenten dr. Antalffy György rektor elnökölt

A tanulmányi fegyelem terén jelentős előrehaladásról nem beszélhetünk. Sajnos, a jogok és kötelességek még nincsenek összhangban. A kari parlamenteken elhangzott, rektori hatáskörbe tartozó fontosabb kérdésekre reflektálva megállapította, hogy az egyetem állami vezetése egyetért azokkal a felvetésekkel, amelyek a kezdő oktatók szakmai és módszertani segítését szorgalmazzák, s felhívja ezekre az igényekre a tanszékvezetők figyelmét. Az előadások látogatásával kapcsolatban a többségi álláspont az, hogy továbbra se legyen kötelező, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy az első és másodévesek számára feltétlenül ajánlatos. A tanulmányi és szakmai kirándulások szükségességét elismerik, de a rendelkezésre álló anyagi keretekből és az egyetlen egyetemi autóbusszal nem tudnak minden igényt kielégíteni. Elmondotta, hogy a marxizmus—leninizmus oktatásának korszerűsítése a közeljövőben várható, csakúgy, mint a honvédelmi oktatásé. A kari parlamenteken a tanári munkára való felkészítéssel kapcsolatban elhangzott javaslatok többségével egyetért az egyetem vezetése, s hamarosan megtárgyalják az Egyetemi Tanács mellett működő tanárképző bizottsággal, illetve a szakmódszertani csoportokkal s a két gyakorló iskola vezetőivel.

A kollégiumokkal kapcsolatban felmerülő problémákról nyilatkozva a rektorhelyettes elmondotta, hogy a férőhelyek száma sajnos nem emelkedik a közeli jövőben, s nem várható gyökeres változás az egyes kollégiumok közötti színvonalkülönbségek megszüntetése terén sem. Jogos igénynek minősítette a hallgatók sportolási lehetőségeinek bővítését, s bejelentette, hogy ennek érdekében az újszegedi kollégiumok mellett két sportpálya épül, az új gyakorló iskolában pedig sportudvar lesz, s meg akarják alapítani az egyetem tömegsportot szolgáló önálló sportkörét. A klubbal kapcsolatos észrevételekre kitérve közölte, hogy az egyetem közművelődési bizottsága és a KISZ-bizottság a napokban vizsgálja és remélhetőleg hamarosan megoldja a problémákat.

Bejelentette, hogy a kategóriahatárok újbóli módosítására vonatkozó javaslatokat továbbítani fogják az Oktatási Minisztériumba, s az illetékesek tudomására hozzák a jogosan szóvátett magas albérleti díjakkal kapcsolatos problémákat is. Az ösztöndíj kifizetésének késedelmességére vonatkozó észrevételekkel kapcsolatban ismertette a tanév elején felmerült objektív nehézségeket és azok leküzdéséhez a hallgatóság javaslatait és segítségét kérte. Közölte, hogy a menzára vonatkozó problémákat továbbítják a menzabizottsághoz és a menza vezetőihez. Bejelentette azt is, hogy a végzős hallgatók elhelyezkedéséről hamarosan konzultációra kerül sor a rendelet készítőivel.

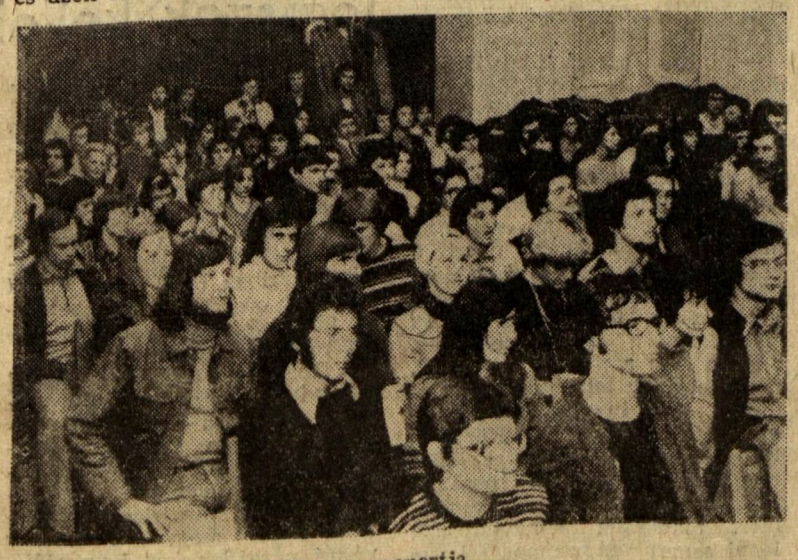

A hallgatók képviselőinek egy csoportja

A beszámoló után *Papp István* egyetemi KISZ-titkár szólalt fel. Emlékeztette a jelenlevőket a KISZ IX. kongresszusának határozataiból adódó feladataikra, összegezte a kari parlamentek tapasztalatait, majd diáktársait buzdítva felszólalását *Váci Mihály* emlékezetes szavaival zárta, miszerint: „Nincs jogod, hogy hangot ne adjál...”

Bíztatását a jelenlevők megfogadták, és a következő órákban 24 felszólalás hangzott el. A választott hivatásra való felkészítéssel sokan foglalkoztak, őszintén feltárva annak egyetemi hiányosságait. Kifejtették a hallgatók, hogy véleményük szerint nagyobb gondot kellene fordítani a pedagógia oktatásában az elmélet és a gyakorlat összhangjának megteremtésére; a hivatástudatra nevelésre; a szakmai gyakorlatok hasznossá, tartalmassá tételére; a jegyzet- és tankönyvellátás biztosítására, jobb megszervezésére; a tudományos diákkörök anyagi lehetőségeinek biztosítására.

A hallgatók élet- és munkakörülményeinek javítását szorgalmazva többen szóvá tették a korszerűtlenebb kollégiumok problémáit; az egyre emelkedő albérleti árakat; a hallgató házaspárok nehézségeit; a szociális kategóriabesorolások, a késedelmes ösztöndíjosztás okozta gondokat; a menzával kapcsolatos örökösen visszatérő kifogásokat, hiányosságokat; a szűkös sportolási lehetőségeket; az egyetemi klubbal kapcsolatos problémákat.

A diáktársaik véleményét és érdekeit megfontoltan, felelősségteljesen és őszintén, fiatalos lendülettel képviselő hallgatók felszólalásaira *dr. Rácz János* rektorhelyettes, *dr. Budai János* gazdasági főigazgató-helyettes és *Papp István* KISZ-titkár válaszolt. A beszámolóban nem érintett, újonnan felvetődött kérdésekre reflektálva többek között ígéret hangzott el arra, hogy megvizsgálják az oktatással kapcsolatos problémákat; még jobban igyekeznek érvényre juttatni az oktató-nevelőmunka megbecsülését; összehangolják a jegyzetigényléseket, csakúgy, mint a közművelődési tevékenységet. A diákköri tanácsokat a jövő év elejétől központi keretből támogatják, s ugyancsak központi keretből fizetik a sportrendezvények terembéreit; szorgalmazzák az *Egyetemi Könyvtár* nyitvatartási idejének meghosszabbítását; az 1977. februárjában üzemelni kezdő ezer fős étterem és hatezer fős előkészítő konyha enyhíteni fog a menzai gondokon, de keresik annak lehetőségeit, hogy az egyetem nagyobb befolyást gyakorolhasson a menza irányítására, működtetésére; a késedelmes ösztöndíj fizetések okait felülvizsgálják és megszűntetik. Az országos ifjúsági parlamentre és más illetékes fórumokra eljuttatják az egyetemi hatáskörben meg nem oldható problémákat.

Dr. Antalffy György rektor elnöki zárszavában bejelentette, hogy a felvetett kérdések megoldására az egyetem állami vezetése intézkedési tervet készít, s megköszönte a jelenlevőknek, hogy sok hasznos, értékes javaslatot vetettek fel, hogy a közös dolgainkhoz való felelősségteljes hozzáállás jellemezte a József Attila Tudományegyetemen az *Ifjúsági Tisztelt Házat.*

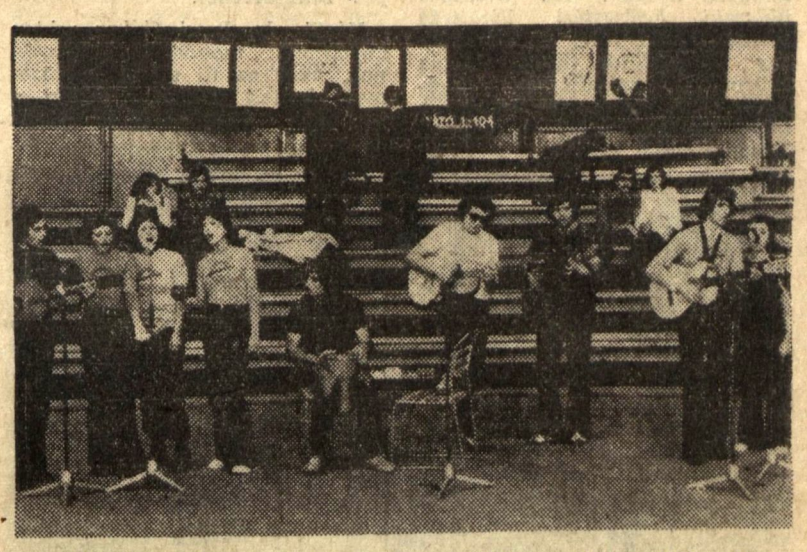

A Prókátorok Kvintettje és a Justitia Vokál az újszegedi Sportcsarnokban a jogászok híres-nevezetes vetélkedőjén (amelyről lapunk 3. oldalán részletesen beszámolunk)

Vizsgák előtt a könyvtárról

— Nem vagyunk különállók, járulékos, vagy éppen adminisztratív intézmény. Szervesen kapcsolódunk az egyetemi munka tartalmi kérdéseihez — mondta *Németh Zsófia*, az Egyetemi Könyvtár Olvasószolgálati és Tájékoztatási Osztályának vezetője. — Az Egyetemi Könyvtár feladatköre, a hallgatók könyvtári ellátásának oldaláról tekintve a kérdést, három elemből tevődik össze:

Részben a tanulmányi munka szolgálata, ehhez kapcsolódóan, a hallgatók önálló tudományos feladatainak (referátum, diákköri dolgozat, pályamunka, szakdolgozat stb.) segítése részben tájékoztatással, részben magának az anyagnak a rendelkezésre bocsátásával. Harmadik feladatunk semmivel sem kevésbé fontos: a hallgatók személyiségének fejlesztése, szocialista művelődésük könyvtári feltételeinek megteremtése, marxista világnézetük megszilárdítása, továbbfejlesztése könyvtári eszközökkel. Folyamatos és szoros kapcsolat megteremtésére, illetve fenntartására törekszünk az egyes szakcsoportokkal, tanszékekkel. Általában tanévenként elkérjük tőlük a kötelező és ajánlott olvasmányok jegyzékét, megkérjük őket: a „menetközben” kiadott olvasmányokról is tájékoztassanak minket, hogy az anyagról még időben gondoskodni tudjunk. Ha egyik vagy másik tétel nincs meg a könyvtár állományában — ez szerencsére csak elvétve fordul elő —, javaslatot teszünk beszerzésére, illetve — s ez már gyakoribb — többes példányok pótlólagos megvételére.

Ki, mikor, miért van az olvasóteremben?

—Megnyugtató, hogy mennyire fontosnak tartják a központi olvasótermet. A hallgatók szerint további lehetőségek is vannak az ottani könyvállomány jobb kihasználására. Például a nyitvatartási idő meghosszabbítása. A tavaszi vizsgaidőszakban reggel 8-tól este 10-ig tartott nyitva az olvasóterem. Milyen tapasztalatokat szereztek, várható-e, hogy decemberben ismét este 10-ig lehet benn tanulni?

— Igen. December 13-tól a vizsgaszezon végéig ismét este 10 óráig tartjuk nyitva könyvolvasó termeinket. Bár — meg kell vallanom — az olvasótermet nem annyira a vizsgákat közvetlenül megelőző memorizáló munka ideális szinterének tartom, hanem sokkal inkább az értelmes anyagfeldolgozás, megértés, jegyzetelés műhelyének. Gondoljon például arra, hogy még a saját tulajdonában meglevő tankönyvekben vagy egyéb könyveiben is hány olyan fogalmat, kifejezést, megállapítást, személyekre való utalást talál, aminek a tisztázására a legkülönfélébb — csak nagykönyvtári körülmények között fellelhető — segédkönyvekre, például lexikonokra, szótárakra, vagy egyéb szakirodalmi anyagra van szüksége. Az olvasótermekben a tankönyvi anyag és a kötelező szakirodalom mellett ott sorakozik a polcokon mindaz, amire ezek feldolgozásához a hallgatóknak szükségük van.

A hosszabb nyitvatartással kapcsolatos tapasztalataimról kérdez. Nos, számomra meglehetősen meglepő jelenség — mondjam: „bezzeg az én időmben?” —, hogy igen sok hallgató a vizsgaidőszakban fog hozzá a kötelező olvasmányok, sokszor többkötetes regények, öles történelmi munkák áttanulmányozásához. Az este 10 óráig való „benttanulás” — különösen vizsgaidőszakban — kétélű megoldás. Úgy érzem, sok esetben a kampányszerű, hirtelen, csak éppen a vizsga időpontjára időzített ismereteket megszerző, tanulásnak aligha nevezhető műveletet „támogatja”, ami az egyetemi tanulmányi munkának semmiképpen nem lehet a célja. De — legalábbis e pillanatban — még rákényszerül erre a megoldásra. A hallgatók száma igen magas, a könyvtárunkba beiratkozottaké meghaladja a három és félezret. Saját hallgatói könyvtár hiányában a mi könyvtárunkat látogatja a tanárképző főiskola hallgatóinak mintegy 60—70 az orvostudományi egyetem hallgatóinak pedig 40 százaléka. Ugyanakkor olvasótermünk — bár a könyvtár igazgatója két évvel ezelőtt több mint 50 százalékkal bővítette az olvasótermi térséget, és ezzel arányban emelte az ülőhelyek számát — mindössze 220 olvasó elhelyezésére alkalmas, s ehhez hozzá kell tennem, hogyha mind a 220 helyen ülne valaki, olvasni egy-egy könyvet még csak tudnának, de jegyzetelni, vagy éppenséggel szótárazni már semmiképpen sem. Az olvasótermi ülőhelyek számát egyelőre nem emelhetjük tovább, csak a nyitvatartási idővel gazdálkodhatunk.

Könyvfoglalók és társalgók

— Nem lehetne a hosszabb nyitvatartási időt a szorgalmi időszakra is kiterjeszteni? Például 8-kor vagy 9-kor zárnának?

— Éppen a vizsgaidőszakban tapasztalt „tanulási stílus” késztet arra, hogy a magam részéről — elvben — a késő esti nyitva-

(Folytatás a 2. oldalon.)

Új számítógép a SZOTE-n

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen az újonnan üzembe helyezett *R—10-es számítógép* gépavató ünnepségére december 1-én került sor. A *Szegedi Akadémiai Bizottság* dísztermében *dr. Petri Gábor* rektor mondott ünnepi beszédet.

Bevezetőjében elmondta, hogy az orvosegyetemen a matematikai és számítástechnikai ismeretek alkalmazása 1967-ben indult meg szoros együttműködésben a *JATE Kibernetikai Laboratóriumával. A SZOTE Központi Laboratóriumán* belül 1970-ben *Számítástechnikai Csoport*, 1973-ban pedig *Számítástechnikai Központ* alakult. Az *Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság* támogatásával 1973. január 1-én egy *C11—10010* típusú francia gyármányú számítógép üzemeltetése kezdődött meg. A gépet a tudományos kutató munkában hasznosították.

Dr. Petri Gábor a továbbiakban az új R—10-es számítógépet mutatta be, amely 1976. szeptember 15-én kezdte meg működését a SZOT-en. A géppel segítik a tudományos kutató munkát; R—10-es programokat készítenek a központi *Izotóp Laboratóriumban* folyó izotópdiagnosztikai rutin eljárások automatizált kiértékeléséhez; az *I. számú Belgyógyászati Klinika Gasztroenterológiai Osztályán* egy fekvőbetegek adatait folyamatosan nyilvántartó számítógépes rendszert hoznak létre; kidolgozzák az ambuláns betegek adatait nyilvántartó számítógépes rendszereket.

Végül *dr. Petri Gábor* rektor köszönetet mondott mindazoknak, akik az új számítógép üzemeltetésének részesei, majd a vendégek megtekintették a gépet a *Központi Laboratóriumban.*

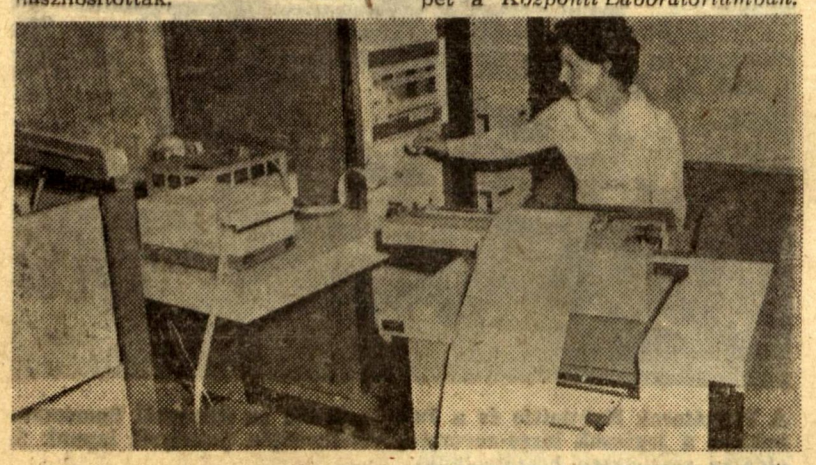

Írj Te is a KISZ-ről!

A Kommunisa Ifjúsági Szövetség megalakulásának 20. évfordulója tiszteletére a Szegedi Egyetem szerkesztősége cikkpályázatot hirdet hallgatóink részére. A pályázók a József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola ifjúsági mozgalma történetének egy-egy jellemző időszakát, megmozdulását, kiemelkedő egyéniségét mutathatják be publicisztikában, interjúban, riportban, portréban, tárcában, (maximum 5—6 gépelt oldalnyi terjedelemben).

A pályamunkát jeligésen 1977. február 28-ig kell beküldeni a szerkesztőség címére (6720 Szeged, Dugonics tér 12). A jeligés anyaghoz zárt borítékban mellékelni kell a szerző nevét és pontos címét.

Az ifjúsági mozgalom vezetőiből és a szerkesztőség munkatársaiból álló zsüri döntése alapján a legjobb pályamunkákat a szerkesztőség és intézményeink KISZ-bizottságai díjazzák, illetve megjelentetik lapunkban.

A fiatal oktatók és dolgozók helyzetéről

Az audotorium maximumban rendezték meg november 25-én *a József Attila Tudományegyetem oktatóinak, dolgozóinak ifjúsági parlamentjét.* Az összegyűlt fiatalokat —, s a vendégek között megjelent *dr. Dékány Klárát,* a KISZ Szeged városi bizottságának első titkárát — a parlament elnöke, *Papp István* egyetemi KISZ-titkár üdvözölte, majd átadta a szót az egyetem rektorának. *Dr. Antalffy György* bevezetőjében az Ifjúsági Törvényre, a benne foglalt jogok és kötelességek dialektikus egységére utalt. Szólt az egyetem előtt álló feladatokról. Kifejezte azt a reményét, hogy az egyetem fiatal oktatói és dolgozói ifjúi lendülettel és aktivitással tevékenykednek a közösség érdekében, igazi hivatástudattal és felelősséggel vállalják a rájuk háruló feladatok végzését.

Ezt követően *dr. Leindler László* tudományos rektorhelyettes válaszolt a fiatalok által az egyetem vezetőihez eljuttatott kérdésekre, amelyek többségükben információ-kérő jellegűek voltak. *Az egyetem pályakezdő ifjú szakembereinek szociális gondjai*val számos kérdés foglalkozott. A válaszokból kiderült, hogy a jelenlegi *bérkeretek* mellett a közeljövőben sem lehet számítani ugrásszerű bérfejlesztésekre, de az egyetem vezetése folyamatosan törekszik a bérfeszültségek enyhítésére. Ez évben 3%-ról 5%-ra emelkedett a bértömegnek megfelelő bérfejlesztési keret. A bérproblémákat jelezték az Oktatási Minisztériumnak és a Pedagógus Szakszervezetnek, segítséget kérve. Javasolták ennek a kérdésnek az országos parlamenten való felvetését is.

Mind nagyobb erőfeszítéseket tesznek a fiatalok lakásgondjainak megoldására is. Az egyetem az utóbbi két évben 16 OTP lakás vevőkijelölési jogát vásárolta meg a városi tanácstól, 19 dolgozó számára biztosított lakásvásárlási, illetve lakásépítési kölcsönt összesen 750 ezer forint összegben, s az egyetemi vezetés javaslatára az Oktatási Minisztérium további tíz oktatónak biztosított kölcsönt. — Tekintettel arra, hogy a vevőkijelölési jog igen magas összegű, az egyetem a jövőben elsősorban lakásépítési, illetve lakásvásárlási kölcsönökre kívánja felhasználni a rendelkezésére álló pénzkeretet. Szorgalmazzák, hogy ismét lehetővé váljon az egyetemi dolgozók részére társasházak építése. Felmérték a garzonlakásokra vonatkozó igényeket és továbbították azt a városi tanács elnökének. (Az idén az egyetem sajnos nem kapott még garzonlakásokra bérlőkijelölési jogot.)

Több — előzetesen, illetve a parlamenten szóban — felvetett kérdés foglalkozott *a fiatalok szakmai előrehaladásának gondjai*val is. A külföldi ösztöndíjas tanulmányutak lehetősége korlátozott, de felhívták a figyelmet arra, hogy a hazai ösztöndíjlehetőségeket nem használják ki eléggé a fiatal oktatók. A nyelvtanulás jelenlegi formái mellett megvizsgálják azt, hogy a külföldi testvéregyetemek milyen segítséget tudnának nyújtani e téren. Az Egyetemi Könyvtár és a tanszéki könyvtárak együttműködésének, s a tájékoztatásnak a javításával, a legfontosabb szakirodalom házi sokszorosítási lehetőségeinek bővítésével a fiatal oktatók tudományos munkálkodásához megpróbálnak több segítséget adni. Ugyanakkor szorgalmazzák, hogy a tanszékvezetők nagyobb gondot fordítsanak a fiatalok szakmai előrehaladására.

A parlamenten résztvevők a a fent említetteken kívül még *számos, oktató-nevelő — és tudományos tevékenységükkel, élet- és munkakörülményeikkel összefüggő problémát vetettek fel.* Szó esett — többek között — az oktatómunka elbírálásának tényezőiről, a nyelvpótlékról, a szerződéses munkaviszony problémáiról, a KK-munkákban való részvételről, a tanulmányi szabadságról, néhány intézet oktatási, kutatási körülményekkel összefüggő gondjairól, a vidékről utazó oktatók útiköltségtérítéséről. — A felmerült kérdésekre az egyetem vezetői válaszoltak. Igéretet tettek arra is, hogy a nem az ő hatáskörükbe tartozó problémákat az illetékesekhez továbbítják, illetve javasolták, hogy a fiatalok képviselői azokat tegyék szóvá az országos ifjúsági parlamenten.

A küldöttek figyelmesen hallgatták a diákparlamenten a kérdéseikre adott válaszokat

Vizsgák előtt a könyvtárról

(Folytatás az 1. oldalról.)

tartást éppen a szorgalmi időszakban tartsam helyesnek. Akkor, amikor az előadások, gyakorlatok, szemináriumok a hallgatók nappali munkaidejének nagy részét lekötik. De azt is el kell mondanom, hogy könyvtárunk az 1960-as és a megelőző években este 9-ig működtette az olvasótermet: 7 óra után 10—15 hallgató lézengett a teremben, azok is inkább beszélgettek vagy újságot olvastak. Vagy öt esztendeje annak, hogy hónapokon át rendszeresen mértük a jelenlevők számát, s ez késztetett arra, hogy a 8, majd három évvel ezelőtt az érdektelenség miatt, a 7 órai zárás mellett döntsünk. S hadd térjek itt vissza múlt tanévi vizsgaidőszak késői nyitvatartásával kapcsolatos egyéb benyomásaimra. Igen sok hallgató — ne haragudjon, de különösen a bölcsészek részéről tapasztaltam ezt, bár a TTK-sok és a jogászok sem vetették meg a módszert — a reggeli, esetleg délelőtti órákban leadta az olvasójegyét, levett a polcról 5—6 (olykor 8—10) kötetet, rájuk tette a füzetét — jelezve, hogy „birtokon belül" van —, majd elment, s csak a délutáni, ha nem egyenesen az esti órákban tért vissza. A helyet így lefoglalták, a könyveket hallgatótársaik számára hozzáférhetetlenné tették. A benntartózkodóknál még a szorgalmi időszakban észleltnél is nagyobb fegyelmezetlenséget: járkálást, társalgást vettünk észre. Magam is bölcsészkaron végeztem, így egy kicsit fájó szívvel, szégyenkezve érzékeltem a TTK-s olvasótermi rész csendje, tanulási fegyelme és a bölcsészek anyagát tartalmazó nagy teremben kialakult „zsibongó" kontrasztját. Attól tartok, hogy a nyitvatartás este 9-ig vagy 10-ig való meghosszabbítása a szorgalmi időszak könyvtár használatára is kiterjesztené ezt a fellazultsági jelenséget. Különben a vis maior nem valamiféle spekulatív szempont, hanem az a tény, hogy az Olvasószolgálati Osztály személyi feltételei nem teszik lehetővé késő esti műszak állandó beállítását.

— *Még egy utolsó „nyitvatartási" kérdés: hétfő délelőtt miért van zárva a könyvtár?*

— Ilyenkor úgynevezett sorrendreviziót tartunk. Az olvasóterem állománya mintegy 14 ezer kötet. Ennek elhelyezési rendjét minden héten ellenőrizni kell. Az olvasott könyveket a hallgatók többsége — részint jóindulatból, részint önzésből — maga teszi vissza a polcokra. A segítőkész hallgató véletlenül rakja más helyre, a számító viszont szándékosan „rejti el" az irodalomelmélet jegyzetet a természettudományok polcára, hogy rajta kívül más ne találja meg. Néhány héten belül teljes lenne a kavarodás, ha hétfő délelőtt önként nem állítanánk vissza az előírt sorrendet.

Rongálások — fénymásolás

— *A könyvállomány védelme közös ügye a hallgatóknak és a könyvtár dolgozóinak. Mennyire számottevő a könyvek lopása, rongálódása?*

— Pontosan nehéz felmérni ezt. Talán csak egyetlen adatot: az olvasóteremből évente mintegy hatvan könyv tűnik el. Sajnos a legtöbb pótolhatatlan, a következő hallgatógenerációk számára — hacsak új kiadása nem jelenik meg — örökre elveszett. A könyvrongálódásnak különböző fokozatai vannak. Kellemetlen és mások számára zavaró, ha valaki aláhúzgálja a sorokat, megjegyzéseket ír a margóra, de ettől még nem válik használhatatlanná a könyv. De könyvekkel és folyóiratokkal egyaránt előfordul, hogy a hallgatók egy-egy részletet, tanulmányt, cikket — ahelyett, hogy feldolgoznák, kijegyzetelnék — egyszerűen kitépik és hazavisszik.

— *Részben ezért vezették be az ingyenes fénymásolást. Megszüntette-e a fénymásolás a rongálódásokat? Egyáltalán, kellő mértékben élünk-e ezzel a lehetőséggel?*

— Az a benyomásunk, hogy igen. A könyvek és folyóiratok rongálása valamelyest mérséklődött. A hallgatók — felismerve, hogy ez a szolgáltatás rendkívül költséges a könyvtár számára — mértéktartóan és valóban csak nagyon indokolt esetben kérnek fénymásolást. De hadd hívjam fel a figyelmét, hogy — a könyvtár többi osztályán dolgozó munkatársaink segítségének köszönhetően — szombati napokon 11, vasárnaponként pedig 5 órában tartunk nyitva. Érdemes lenne ezeket az értékes nappali órákat jobban kihasználniuk!

A könyvtár egészének jelenére és távlati terveire vonatkozó kérdésekre a legilletékesebb, *dr. Karácsonyi Béla* egyetemi docens, az Egyetemi Könyvtár igazgatója válaszolt:

— Sok hallgató méltatlankodott, miért nem lehet újabban 1945 előtt kiadott könyveket kölcsönözni, vagy legalább differenciáltabb rendszert kidolgozni a kölcsönözhető könyvekre.

Előjegyzés

— Az 1945 előtti kiadványok prézenssé tételében több szempont vezetett bennünket. Az egyik az állományvédelem: ezek a kiadások ma már többségükben beszerezhetetlenek. De nemcsak az „elvesztés", hanem lehetőleg a további rongálódás ellen is védeni kell őket. Azon szépirodalmi alkotások esetében, amelyeknek folyamatosan jelennek meg újabb és újabb kiadásaik, a régi kiadásokat nem tekintjük egy példánynak a sok közül: ezeket a mai és jövőbeli irodalomtörténeti és filológiai kutatómunka számára kell megőriznünk lehetőleg még sok évszázadon keresztül. A konkrét példát illetően: a *Zord idő*ből négy régebbi kiadásunk van egy-egy példányban. Ezek rövidített, illusztrált, vagy jegyzetes kiadások, amelyek nélkülözhetetlenek a mű irodalomtörténeti feldolgozásához, tudományos értékeléséhez. Elvesztésük pótolhatatlan kár volna. Hangsúlyozni kell, hogy minden könyvünk rendelkezésre áll helybenolvasásra. Továbbá: ha valamennyi olvasónk megtartja a kölcsönzési határidőket, és a számára szükséges műveket előjegyezteti, a kikölcsönözhető példányok forgása annyira meg fog gyorsulni, hogy a meglevő szerény példányszámmal is ki tudjuk elégíteni a jogos igényeket.

Könyvtáros partnerek

— *Úgy hallottam, több fiatal, diplomás dolgozó került be a könyvtárba az utóbbi években. Nem valamiféle kényszermegoldás-e ez a részükről, amelyet átmenetinek tekintenek, s esetleg károsan befolyásolja könyvtárosi hivatástudatuk kialakulását? Egyáltalán: milyen szempontok irányítják az Egyetemi Könyvtár káderpolitikáját?*

— Ha a Központi Könyvtár káderpolitikájának eredményeként olyan fiatal munkatársak nyernek alkalmazást intézményünkben, akiket egyetemünk tanszékei is figyelemmel kísérnek, esetleg oktató- és kutatómunkájukhoz utánpótlásként számításba vesznek, az mind egyetemünknek, mind a könyvtárnak hasznára válik. Másrészt: mi olyan végzett hallgatókat veszünk fel, akiknek nincs könyvtárosi szakképzettségük, nem is erre a pályára készültek, naivitás volna tehát tüstént valamiféle „igazi hivatástudatot" számon kérni tőlük. A Központi Könyvtárban egyébként számottevő fluktuációról nem beszélhetünk, ami annál is érdekesebb, mert manapság könyvtárosnak lenni semmilyen szempontból nem kifizetődő. Ez egyszersmind válasz lehet a hivatástudat kérdésére is. Káderpolitikánk fő célkitűzése: olyan, egyetemet végzett fiatal munkatársak behozatala, akik hajlandók a felsőfokú könyvtárosi szakképesítést megszerezni, és így mind könyvtári, mind szaktárgyi vonalon megfelelő partnerek lehetnek a tanszéki és hallgatói igények kielégítéséhez.

TANÁCS ISTVÁN

Jogászok kollokviuma

Nemzetközi kollokviumot rendezett november 24—26. között a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Mezőgazdasági és Munkajogi Tanszéke a Magyar Jogász Szövetség közreműködésével. A mintegy száz tudós — közöttük több külföldi szakember — tanácskozásának témája: *az üzemi balesetek orvoslásának munkajogi, társadalombiztosítása és szociálpolitikai eszközei* voltak.

A Technika Házában rendezett megnyitó ünnepségen *dr. Antalffy György,* a József Attila Tudományegyetem rektora, a Magyar Jogász Szövetség elnöke üdvözölte a résztvevőket, s a vendégek között megjelent *dr. Németh Lajos* megyei, *Deák Béla* városi párttitkárokat. Bevezetőjében kiemelte a megvitatandó témakör fontosságát, aktualitását, komplex jellegét és hangsúlyozta, hogy e tudományos ülésszak célja az, hogy elősegítse a balesetek, megbetegedések áldozatairól való gondoskodás lehetőségeinek elvi tisztázását, előbbre víve ezzel a gyakorlati megvalósítást.

Az első előadást *dr. Nagy László* tanszékvezető egyetemi tanár tartotta *Az üzemi balesetek és foglalkozási betegségek következményei orvoslásának alapvető vonásai* címmel. Ezután korreferátumok ismertetésére került sor. *Dr. Veres József* tanszékvezető docens a termelőszövetkezetekben jelentkező sajátosságokról, *dr. Horkai László* a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóságának osztályvezetője a társadalombiztosítás speciális feladatairól szólt. Az üzemi balesetek és foglalkozási betegségek következményeinek munkagazdasági problémáit *dr. Rózsa József* a Munkaügyi Minisztérium főosztályvezetője elemezte, *dr. Rózsahegyi István,* az Országos Munkaegészségügyi Intézet osztályvezetője pedig az üzemi balesetekkel és foglalkozási betegségekkel kapcsolatos rehabilitáció egészségügyi szempontjait foglalta össze.

Az előadásokat kétnapos vita követte, aminek — mint azt *dr. Kovács István* akadémikus, az Állam- és Jogtudományi Kar dékánja is megállapította zárszavában — egyik legfontosabb eredménye az volt, hogy a hazai és külföldi szakemberek e fontos témában az együttműködés terén jelentősen előbbre léptek, kicserélték elméleti és gyakorlati tapasztalataikat.

Élen a biológusok

A nagy hagyományokkal rendelkező *szellemi öttusa* megrendezésére a TTK-n november 22-én, 24-én és 25-én került sor. Ebben az évben a biológus csúcsból a negyedéves biológus és földrajzos alapszervezet vállalta el a szervezést. Sajnos, nem minden alapszervezet képviseltette magát (annak ellenére, hogy már három fővel is indulhattak volna a versenyen). Az, hogy mégis 39 csapat jelent meg az elődöntőkön, annak volt köszönhető, hogy néhány alapszervezetből több társaság is benevezett.

Az elődöntőt szokás szerint a *Bólyai-épületben* rendezték meg, ahol *történelemből, irodalomból, művészetekből és sportból* írásbeli tesztet kellett megoldani. A legjobb 12 csapat versenyzett tovább a középdöntőben. Ennek a fordulónak a lebonyolítása a korábbiakhoz képest újszerű volt, zsüri előtt, írásban és szóban kellett összeméri felkészülségüket. Meg kell említeni, hogy többen kifogásolták a szervezőknél a túl nehéz kérdéseket. A szervezők viszont igen megdöbbentőnek találták azt a tényt, hogy a tanárszakos hallgatók közül senki sem került be a döntőbe, pedig az ilyen jellegű általános ismeretekre a leendő pedagógusoknak legalább annyira szükségük lenne, mint a majdani kutatóknak. Az is megjegyzendő, hogy még a döntőn is igen csekély volt a szurkolók tábora, pedig a győzelemért versengő legjobb hat csapat színvonalas válaszaiból sokan tanulhattak volna.

Szoros pontverseny után a következő eredmény született: Az első helyen az *V. éves biológusok*, a másodikon az *V. éves matematikusok*, a harmadikon pedig a *IV. éves biológusok* végeztek. Ezúton is megköszönjük a zsürinek — *dr. Pollák György, dr. Benedikt Mihály, dr. Halász József, dr. Szalay István* és *dr. Mucsi Mihály* — valamint a versenyzőknek a résztvételt. Reméljük, hogy az idei tapasztalatokat is figyelembe véve folytatjuk jövőre ezt a hagyományt.

Innen — onnan

Újságárus

áll a sarkon és kiabál:

— Ötszáz áldozat! Ötszáz áldozat!

Arra jön egy ember és vesz egy újságot:

— Ötszázegy áldozat! Ötszázegy áldozat!

*

Ismerős?

— Sok útja-módja van annak, hogy az ember pénzt szerezzen, de tisztességes út csak egy van.

— És melyik az?

— Mindjárt gondoltam, hogy maga azt nem ismeri!

*

Jogászoknak

— Ön négy embert megölt. Milyen enyhítő körülményt tud felhozni mentségére?

— Ötöt is megölhettem volna.

*

Lelombozó

Te öntudatra ébredtél?

— Nem, vekkercsörgésre!

Örökzöld

— Jean, hozza a köpenyemet! Átmegyek a barátomhoz.

— Ilyen felhőszakadásban, uram?

— Igen, azt mondta, látogassam meg, ha jól esik.

*

Vizsgaláz

— Emlékszik-e fiam, hogy hívták az ősmagyarok a nyilvesszőt?

— Nem tudom, professzor úr.

— Tegez — mondja a prof.

— Professzor úr, kérlek szépen, hiába tegezlek, akkor sem tudom megmondani.

*

Nyelvbotlás

— Én is utána néztem, kedves hallgatóim, ennek a problémának, amikor bementem a szótárba.

*

Nyelvészektől hallottam

Szemelvénygyűjteményükbe nem illő, szokatlanul nehéz szöveget fordítottak, mire az egyik hallgató megszólalt:

— Ez éppen olyan, mint az egykori gyerek nyelvkönyve, ami azzal kezdődött, hogy: „van-e az anyádnak csatahajója?”

*

Gyakorlaton

Ilyen példamondatokkal is találkoztunk:

„Vőlegényem a Hittudományi Főiskolán tanul”.

*

Romlik a szemünk

— Ha hazamegyek, iratok egy ötös szemüveget.

— Ha másból nem, hát legalább szemüvegből kapjál ötöst!

*

Semmi baj

Október végén a professzor felfedez egy tagot az előadáson, aki most van először, és megszólal:

— No, nem baj, fiam! Volt nekem olyan tanítványom is, akivel az aranylakodalmán találkoztam először!

— p k —

A híres-nevezetes vetélkedő

Ha fél esztendővel, de még két hónappal ezelőtt is, valaki azt mondja: *1976. november 21. történelmi dátum* lesz a szegedi diákság, közelebbről a jogászság életében — valószínűleg megmosolyogtam volna. A mosoly az ajkamon ma is ildomos, de ez már az öröm mosolya. Valóban: az említett nap végleg, kitörölhetetlenül megmarad mindazoknak emlékezetében, akik jelen voltak az újszegedi Sportcsarnokban megrendezett és rádiós közvetítésssel egybekötött *„jogászhívók nyilvános imadélutánján”*, a szegedi jogász társadalom híres-nevezetes vetélkedésén.

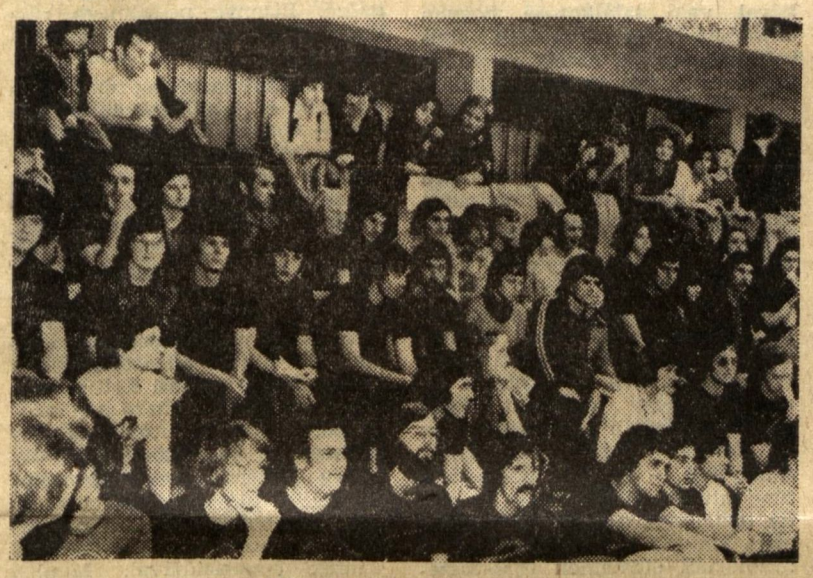

Belépők „csak egyentrikóban” a lelátón

Történelmi dátum ez azért is, mert ötleteikkel, zsibongó-tréfás versenyeikkel a nemes vetélkedés szervezői képesek voltak a régi, már-már érdemtelenül feledésbe merülő diákhagyományokat felidézni. Sőt, e versengés, úgy érzem, nem múlt el nyomtalanul, s minden jel arra mutat, hogy még folytatása a *Nem ütik a jogászt agyon* elnevezésű mókás sportvetélkedőnek! S hogy az utódok se maradjanak kellő információ nélkül, engedtessék meg a krónikásnak — vagy úgy is, mint a versengés e lap hasábjain beharangozó szerző hivatalos kémjének —, hogy felelevenítsen néhány érdekes vagy ideillő mozzanatot!

A kezdet...

... kissé nehéz volt. Az elhúzódott kosárlabda mérkőzés bizony némileg elkeserítette azt a csaknem 500 joghallgatót, akik különböző színű jogásztrikókban ütemes tapssal várták, hogy elkezdődjék a nagy játék. Szerencsére az átmenetről is volt, aki gondoskodjon: *a Country együttes* csodálatosan pergő amerikai ritmusai sikeresen feledtették az időelcsúszás kínosságát.

Pontban fél hat után öt perccel ünnepélyesen megszólaltak a fanfárok, majd a hírnök, *Varró Dénes* rímbeszedett szellemes csasztuskával köszöntötte a megjelenteket. A jurátusok szózatának elhangzása után átvette a szót a rádió két kiváló sportriportere, *Novotny Zoltán* és *Radnóti László*, és kezdetét vette a dal, a játék. A zsüri asztalánál többek között a JATE oktatási rektorhelyettese, *dr. Rácz János*, mint elnök, továbbá *Spiegel József* a KISZ KB. Honvédelmi és Sportosztályának munkatársa, *dr. Égető Emese*, a JATE MSZMP bizottságának tagja, *Papp István*, a JATE KISZ bizottságának titkára, *Gyárfás Tamás*, a *Népsport* munkatársa és *dr. Molnár István*, az OTSH Jogügyi Osztályának vezetője vállalták magukra a feladatot, hogy eldöntsék, melyik évfolyam érdemli meg a legjogászabb jogászok kitüntető címet.

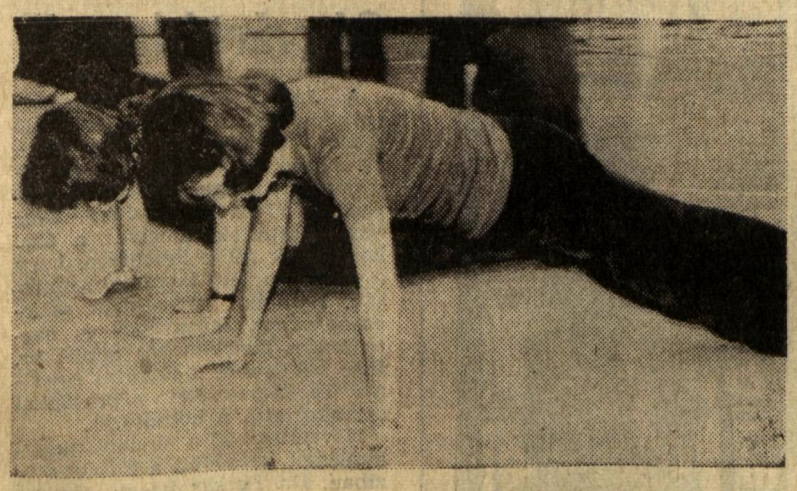

Izomerősítő amazonok

Gyere ki a hóra!

A fentebb leírt kihívás egy népi szólás-mondást fed, a „leg”-versenyek összefoglalója. „Leg” márcsak azért is, hiszen a leghosszabb időt vette igénybe. Oktatók, fiúk és lányok az egész vetélkedő tartama alatt külön erre a célra kialakított sportsarokban mérhették fel, vajon ki mennyi fekvőtámaszra képes, kinek van a legerősebb tüdeje, ki hányszor tudja átlendíteni magát az ugrókötélen. Ez utóbbiban a hölgyek gyermekkori gyakorlottságukat megőrizve minden bizonnyal mérhetetlen előnyt élveztek. Amíg a fiatalok és a megifjodott oktatók egyenként mérték össze erejüket és ügyességüket, máris két újabb erőpróba várta őket: egyiknél valóban a puszta erő dominált — a kötélhúzó verseny igen nagy népszerűségre tett szert. Ez volt az első alkalom, amikor felharsant a többszáz torokból az egetverő bíztatás: „hajrá harmadév... hajrá másodév...” és így tovább! Másrészt szellemi erőpróbára is sor került, oktatók és diákok közötti sakk páros mérkőzésre — schnell verseny formájában. Bizony, aki nem összpontosított — lehetett az bármilyen fél —, pillanatok alatt veszteségként távozott az asztaltól.

Emelkedett a hangulat, s hogy még tovább fokozódjék, abban az egyik *Diákfintor* nevet viselő előzetes feladat is segített. A legbiztosabb kezű hallgató, a tanárokról készített karikatúrák diákmesterei oktatóik mulatságos mozdulatait, megnyilvánulásait rajzolták meg. Teljesítményükre jellemző, nem akadt olyan diák, aki ne ismert volna rá a képeken ábrázolt tanárokra!

A rádiós adás

Mindenekelőtt érdemes néhány szót szentelni a vetélkedőt vezető két riporterre! *Novotny Zoltán* a tőle megszokott nyugodtsággal, jó helyzetfelismeréssel állta útját a verseny rádiós felvétel miatti szétesésének. *Radnóti László* pedig végig lendületesen, nagy magabiztossággal irányította különösen az ügyességi játékokat. Igazán nem a két sportriporteren múlott, hogy a többórás versengés középső részében némileg lankadt az érdeklődés a versenyzők, de méginkább a tribünön helyet foglaló laikus közönség körében. Ekkor került ugyanis sor a vetélkedő központi részére, a sport világából származó képzelt vagy valós jogesetek tárgyalásszerű bemutatójára. Talán szerencsésebb lett volna, ha a rádiós hangfelvételt már a műsor előtt csinálják.

Persze, az időleges hangulat-zuhanásnak a játékkal összefüggő előzménye is volt: a *PARAGRA FUSS!* — váltó, melynek során évfolyamonként 15-en hagyták el a Sportcsarnokot, s futva tették meg az utat a megyei bíróság épületéig és vissza, közben érdekes jogi feladatokat oldva meg. Szerencsére ez a hosszabbtávú futás sem jelentett komoly akadályt ifjú jogászaink előtt, s ha kicsit kipirult arccal, kifulladva is, de mindenki időben visszatért, szemtanúja lehetett az est legnagyobb érdeklődéssel várt műsorszámának — a büntetőrúgásoknak; a régi idők focijának.

A villámsakkverseny harctere

A Fekete Párduc

Amint a Sportcsarnok büféjében elnéztem *Grosics Gyula* rezzenéstelen, nyugodt arcát, ahogyan a két szendvicsből és kolából álló vacsoráját fogyasztotta, felmerült bennem a gondolat, vajon mit érezhetnek azok az oktatók, akik a hétméteresket rúgják majd neki. Csalódnom kellett! Bár a labdarúgó ínyencek közkedvelt kapusa most is bátor vetődésekkel, látványos védésekkel szórakoztatta a közönséget, akadtak, akik alaposan becsapva fifikásan lőtték gól jaikat. *Grosics* ajkán pedig halvány mosoly jelezte az elismerést. A Sportcsarnok népes tábora jól szórakozott a *Büntető szigorlat* című játékon is, amelyben minden évfolyamból a legjobbak próbálták meg hogy a büntetőrúgás-vizsgán megfelelően szerepeljenek. Két fiú és egy lány lőhette a hétméteres vonalra helyezett labdát a másik évfolyamot képviselő oktató kapujába. Ha ez először nem sikerült — mint vizsgán —, az ismétlés következett, egészen a rektori rúgásig.

Ki a legszebb, ki a legstrammabb?

Bár még egyesek *Grosics* védéseit emlegették, a többiek figyelmét azonban már lekötötték a további pergő ritmusú játékok. Volt ott *bilincsbevertek futása, tekeverseny*, no meg a *törvénytár staféta*, ami egy vérbeli jogászvetélkedőn elmaradhatatlan. Mindezt követte a *Jurátusok sztárparádéja:* minden évfolyam megválasztotta a legszebb leányt és a legstrammabb srácot, akiknek egy modern táncot kellett eljárniuk, s a zsüri ennek alapján pontozott.

Végül...

... az ünnepélyes eredményhirdetésen a zsüri elnöke átadta az ajándékokat a legjogászabb jogászoknak, a negyedik évfolyam lelkes csapatának. A további helyezettek is értékes jutalmakban részesültek, majd győztesek és vesztesek ajkáról egyaránt, az egész Sportcsarnokot betöltően, felhangzott a jogász társadalom örök himnusza — a *Jogászinduló.*

Amint a bevezetőben említettem, történelmi dátumról beszélhettünk. Igaz, nem tanulnak róla majd a kisiskolások, történészek sem búvárkodnak a pártos részletei után. Annyi bizonyos, e színpompás kavalkád — kisebb-nagyobb hibáival is — nagyszerű tanúságtétele volt az efféle „nyilvános imadélutánok” csodatévő közösségteremtő erejének.

S a kém jelentésében örömmel írhatja: valóban nem ütötték a jogászt agyon! Legfeljebb azt a pár órácskát — kellemesen!

SZALAY ZOLTÁN

A kötél mindkét végét együtt húzzák oktatók és hallgatók — igaz, ezúttal nem vizsgán vannak... (Fotók: Búzási Gábor)

Belányi György:

Tájkép — üvöltéssel

Vigyázzban strázsáló házak
Sisakos homlokuk kemény
Üres ablakok sarkából
fölsötétlő felhő az éj

Villan az eső — cseppjei
arcomba csapódó szögek
Utcákkal láncravert szélben
kitépett fák üvöltenek

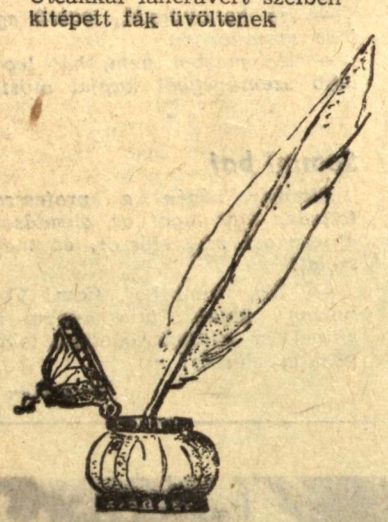

Futó György:

Tisztító hajnal

tisztító hajnal —
lángjába hajlunk
sugár-keresztje
átizzik rajtunk

éget pernyévé
röptetne égnek
üszkös parazsa
miénk már végleg

hamvad fölizzik
félelmesen:
testté forrt ingünk
vagy zászlónk legyen

lobogjon fényét
csillagra hányva
vagy velünk szakadjon
bokorra ágra

Farkas Emil:

requiem

zengje hangod a rapszódiát
hogy átdolgozzam és tároljam
fájó ingereid láncát
túlharsogva a béklyók zaját

megálljak az időben
és várjam a tér mozgását
nyíljanak fel
zászlókat lengetve vonuljanak
tanulják meg
hogyan kell
elmenni
messze menni
nem találni

zengje
zengje hangod a rapszódiát
harsogja túl a béklyók zaját

Mihály András:

Család

Te szóltál
Utánad ők
Kiáltás rezgett fönn
Magasan, hogy szárnyát
Szegve lehulljon a múlt
És annak színes üvegcserépjein
Sziszegve sétálj
Jövőd felé

Voltak délutánok
Rezgő könny-lila és kék
Sőt szürke napok
De ezek hátravetett
Tenyerekkel — mint sétáló
[férfiak —
Elballagtak messzire
Arrafelé ahol lenyugszik
A Nap
Egyszer napnyugta után
[előjönnek
Puha léptű állatokként
És lábadhoz törleszkednek
Reszkettetve inaidat
De ekkorra már
Hetedhét országra
széjjelszaladtak
Tested hírnökei
És átváltoztak a gondok
Pihenéssé.

Géczi János:

Tarkón ütve ököllel, szóval

Reggelre minden ezüstben ébred,
dérrel fölvértezve szakáll s a haj;
fényezetten okos kis emlékek,
új arcok fölött a szorgos ricsaj.

Most délcegen, szép büszkén lépkedve
— füst kereng, víjjog, földig lóg szárnya —
sarkantyús, rámás hit-vallatóval —
vért lépked ember s véle az árnya.

Megütve, tarkón, ököllel, szóval;
foncsoros vízig hajszolt magánya
— tótágast állanak: ő és a fák!
s gázlánggal örvénylik, lebben válla.

Zalán Tibor:

A Sára éjszakája

Gombomat gomboló Ingemből kifejtő
A Máriák is kurvák
Te Szerelembe-ejtő
leteríted ingem hátadhoz az ágyra
kék leopárdbőr az
Hát változzék az arcod riadó holddá!
Csak válik dagadó vízzé — méllyé
az éjjel iszapossá

Az ablakon tátogó táruló tátikák
sóhajtozva előkerülnek a várton-várt vásárfiák
A csillagok is apró aranyhalak
szalad az üstökös kínjában forgva
mikor valamelyik horogra harap

Szólítlak Sárának bár nem úgy hívnak
Bibliás nagy kedvvel mondom: július van
és bárminek hívhatsz
a nagy Cethalak döglésének ideje van most

Lengedezzünk kéken mint az akasztottak
bábukká tehet s rángathat bennünket
úgyis a holnap
láncokon fonalon kötélen
Sovány-falú szobánk piros légterében
csikorgó ágy lebeg hinta-palinta
Kiömlött
öledre
a fekete
tinta

Megoldja ingét az Isten is egyszer
ledobja az inget hónak a világra
s az asszonyoknak megfájdul a melle
s a fagyos lányoknak fellángol a háta

Mielőtt a meleg kihal belőlünk
s rádermednek nedves testünkre a tárgyak
lát még csodáknak bennünket a világ:
két szálló halottat és négy törött szárnyat

Szőnyi Etelka linometszete

Testvérem, Télemakhosz

Téglásy Imre költői estjéről

Ismét egy lírikus állt a nyilvánosság elé a legutóbbi, immár harmadik Artium-estén: *Téglásy Imre.* Az ő estje sem bemutatkozás, ismerkedés volt, inkább csak fizikailag is igazolta jelenlétét közöttünk.

A „rituális" beszélgetésben — ahogy a beugró *dr. Szilassy Zoltán* a *Fórum Artium* immár hagyományossá váló bevezetőit nevezte —, szó esett *Tóth Árpádról* és a líra paradoxonáról, költői magatartásról, kötődésről és veszélyérzetről. *Szilassy* lényeglátó kérdésfelvetése élesen világította meg *Téglásy* költői világának összefüggéseit, s rámutatva bizonyos ellentmondásokra, nem egyszer vitára indított.

Mi az a rögtön felismerhető sajátosság, amely *Téglásy* verseit hallgatva azonnal szembetűnik? Az antikvitához való szerves kötődése, a klasszikus formakultúra eszköztárának birtokában „a múlthoz való kapcsolódás" átértékelése. Azaz: kísérlet világunk apokaliptikus szituációinak megörökítésére, de nem a pillanathalmazok felmutatásával, hanem az emberség egyetemes kultúrörökségének, a klasszikának a szellemében — véleményem szerint túlzottan szintetikus magasságból. Mit jelent *Téglásy* számára az antik kultúra, a klasszikával való találkozása hogyan erősödött olyan állandósult műveltségélménnyé, amely folyamatosan inspirál az „átértékelésre"? Le kell szögeznünk, hogy a költő számára mindenekelőtt életeszményt, alapvető alakító tényezőt jelent a költői világ számára az antik humanizmus, folytonosságával, a reneszánsz és a humanizmus minden „viszontagságával" együtt. Ezzel együttjár, hogy *Téglásy* minden verse magán viseli az antikvitástól tanult formai fegyelmet is, amely rendkívül tömény koncentrátumokat eredményez. *Téglásy* maga is elmondta, hogy egyaránt nagy szükségét érzi a tömörségnek és a formai fegyelmezettségnek. Szándékát — egyfajta poéta doctus-i attitűd alapjáról — az antik metrumok és más formai elemek kimunkált gyakorlatával, a mitológiák elemeinek újra-összerakásával valósítja meg. Szándékának megvalósulásai: az est elhangzott versei; a költő előadásában hallhattuk az *Egy plebejus ének*-et, a *Légzésgyakorlat*-ot, s az *Itélet* és a *Széljáték* mellett a *Honfoglalás* történelmi vízióját.

A „meglepetés" azonban a *Testvérem, Télemakhosz* volt, oratórikus előadásban. Az előadók a metrum szigorúságának megfelelően tömören, keményen, „belső vigyázállásban" idézték fel az *Ulisszesz* után bolyongó királyfi küzdelmeit. *Télemakhosz* viszontagságai, a jól szerkesztett, remekül pergő ciklus képsora szimbolikus: a magárahagyatottság küzdelmeinek mítikus megéneklése volt. A *Télemakhosz-ciklus* eleven, ám fegyelmezett előadását a pergetett események hangulatában fogant szép vokális betétek tették kerek egésszé. A kétszereplős, dramaturgiailag is hiteles előadás mintegy összegezte *Téglásy Imre* eddigi útját, számot adott az átértékelés eredményességéről is.

A múlthoz való kapcsolódás csak az átértékelés igényével értelmes cselekedet és költői alapállás — vallja *Téglásy Imre.* Humanista lírájával védművet próbál húzni a mindenkori emberi morál, a tisztaság és a kultúra humánum-köreinek védelmére, amelyre apokaliptikus korunkban minden eddiginél nagyobb szükség van. A minduntalan felvillantott pusztuláskép-pekkel a felelősség fontosságára figyelmeztet. Ennek jogosultsága azonban nem mindig meggyőző. Bizony, pesszimista rekviem-ez, korai veszélyt érző útmutatás.

Hozzáalkalmazni az embert a világhoz és a világot az emberhez — *Guillevic* felfogása szerint ez a költészet feladata. *Itt és most, a* magunk számára megfogalmazni lehetőségeinket. *Szerves folytonosságban* múltunkkal. Anélkül, hogy kétségbe vonnánk *Téglásy Imre* felfogásának okszerűségét és hitelét, meg kell jegyeznem, hogy a nemzeti hagyományokhoz való átértékelő kapcsolódás nincs ellentmondásban az egyetemes emberi kultúrörökséghez való átértelmező kapcsolódással, hiszen az utóbbi egyetemessége az adott történelmi közösség létkérdéseinek szintetikus és totális kifejezésének függvénye. A probléma fontossága semmiképpen sem jellemezhető a szintek oppozíciójával. Minden kategória számára az objektív valóságban betöltött funkciója mértékadó — elfogadva *Lukács György tételét* — érdemes eltűnődni a költészet útjait és lehetőségeit illetően.

CSAPODY MIKLÓS

Ságvári Napok

A József Attila Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumában november 25—27. között rendezték meg a hagyományos *Ságvári Napokat.* November 25-én délelőtt *diák—tanár napot* tartottak, amelyen a diákok álltak fel a katedrára, hogy a padokban ülő tanáraikat oktassák. Délután tanár—diák *sakkbajnokságra, labdarúgó-* és *asztalitenisz* küzdelmekre került sor. Este hat órakor a *Country együttes* észak-amerikai népdalokkal szórakoztatta a közönséget.

November 26-a ünnepi nagygyűléssel kezdődött a *Fáklya* moziban. *Dr. Farkas István* ünnepi beszéde után a diákok pályamunkáinak értékelése, a díjak átadása következett. Ezután a gimnázium tanárai és diákjai megtekintették a *Charly* című amerikai filmet. Délután először az iskolai kiállítás megnyitása vonzotta a látogatókat, majd Ságvári Endre szobrának megkoszorúzása és az ifjúgárdisták fogadalomtétele után megkezdődtek a *Tötisára* sportrendezvények. (Ez az elnevezés a Tömörkény, a Tiszaparti és a vendéglátó Ságvári gimnázium közötti vetélkedéseket „álcázza".) Este hét órakor *Hegyi Füstös László* rajzfilm-estjére került sor.

November 27-én délelőtt kilenc órakor a *Forgószínpad* mutatkozott be. Szerepelt az irodalmi színpad, a kamarakórus, a pályázatra beérkezett prózai művekből részleteket olvastak fel. Délután a *Tötisári* keretében szellemi vetélkedőre került sor. Este *suli-bulin* szórakoztak a ságvárisok és a vetélkedő résztvevői.

A NÉKOSZ-ról

Sorrendben kilencedik alkalommal rendezték meg novemberben a *Kollégiumi Napokat* a *mórások.* Ezúttal a *NÉKOSZ* megalakulásának időszakát idézték fel a háromnapos program keretében.

A műsorsorozat a mozgalom megalakulásáról szóló *kiállítás* megnyitásával vette kezdetét. A kollégisták több hónapos búvárkodása eredményeként, valamint a *Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének, Pedagógiai Kutatócsoportjának, a Somogyi Könyvtár*nak és az egyetem volt népi kollégista oktatóinak segítő hozzájárulásával igen gazdag, sok új ismeretet közvetítő dokumentumgyűjteményt mutattak be az érdeklődőknek. A kiállítók külön figyelmet fordítottak a népi kollégiumok történetének szegedi vonatkozásaira.

A kollégiumban működő szakkollégiumi csoportok egyike, a pedagógiai szakcsoport már hosszú ideje *a népi kollégiumok történetével* foglalkozik. A szakcsoport tagjai közül többen készítettek dolgozatot a NÉKOSZ-ról. A *Kollégiumi Napok* első programjában, a szakkollégiumi esten négy jólsikerült dolgozatot hallgatak meg a résztvevők a NÉKOSZ megalakulásának történelmi körülményeiről, a népi kollégisták származási összetételéről, a népi kollégiumok szervezeti felépítéséről, önkormányzatáról, valamint a mozgalom pedagógiai hagyományairól.

A Kollégiumi Napok a NÉKOSZ történetét feldolgozó *irodalmi műsor*ral és *vidám vetélkedővel* záródott.

Előfizetési felhívás

Felhívjuk intézményeink oktatóinak és dolgozóinak figyelmét, hogy a következő hetekben esedékes a Szegedi Egyetem 1977. évfolyamára az előfizetés. Tudományegyetemi és orvosegyetemi előfizetőinket kérjük, hogy a hagyományos módon, a szakszervezet által megbízott terjesztőknél fizessék be a 17 forintot. A tanárképző főiskolán a KISZ-bizottságon lehet előfizetni.

Olvasóink kérésére a szerkesztőség is foglalkozik lapterjesztéssel, úgy, hogy postán küldi el a megrendelőnek a lapszámot. Lehet tehát előfizetni a szerkesztőségben (Dugonics tér 12.) is!

Kérjük, fizessék elő és olvassák minél többen a Szegedi Egyetemet!

A fiatalok intézete

Orvosegyetemünk egy fiatal intézete ünnepli a közeljövőben születésnapját. A tizediket. Fiatal intézet — s az oktatók alig több mint 30 éves átlagéletkorát tekintve mondhatjuk azt is, a fiatalok intézete. Aki pedig megismeri az itt tevékenykedők sokrétű munkáját, bízvást állíthatja, hogy lelkes, alkotó fiatalok, oktatók, kutatók, közéleti emberek intézete.

Pedig alig tíz évvel ezelőtt a mai intézet helyén a Hunyadi János sugárúton mindössze néhány tanári szoba és tanterem állt, s jószerével csak a kapura szegezett tábla állította, hogy megalakult *a SZOTE Marxizmus—Leninizmus Intézete.* 1967. januárjában 10 fiatal oktató kezdte meg itt tevékenységét a filozófiai, a politikai gazdaságtani és a tudományos szocializmus szakcsoportokban. *Rájuk várt a feladat, hogy az egyetem hallgatóival megismertessék a marxizmus tanításait, hogy az egyetem közéletébe bekapcsolódva minél eredményesebben próbálják segíteni a szegedi orvosegyetemen a szocialista szakemberképzést.* Ennek érdekében kapcsolatokat kellett keresniük, együttműködést kialakítaniuk az egyetem hallgatóival és meglevő intézeteivel, más tudományos műhelyekkel.

Marxizmus és medicina

Elsődleges feladatuknak az oktatást tekintették — és tekintik ma is. Céljuk, hogy felkeltsék a hallgatók érdeklődését a marxizmus alapvető igazságai iránt, feltárják és elsajátíttassák azokat a jövendő orvosaival. Kezdettől nagy gondot fordítanak arra, hogy az úgynevezett törzsanyag megtanítása során figyelembe vegyék az orvosegyetemi sajátosságokat. Hogy olyan tematika szerint oktassanak, amelyben összhangban vannak a marxizmus és a medicina alaptézisei. — Ennek érdekében a történész, a biológus, a közgazdász, a gyógyszerész alapképzettségű oktatók önképzésében kezdettől fogva fontos szerepet kap az orvosi szakmai kérdésekben való folyamatos tájékozódás. Csakis így érhető el ugyanis, hogy például az etika oktatásában megfelelő helyet kapjanak az orvosetika sajátos kérdései; vagy a szociológia olyan alapelemeire hívják fel a hallgatók figyelmét, amelyeket orvosként esetleg majd alkalmazniuk kell.

A hallgatók megismerését és a velük való minél szélesebb körű kapcsolatok kiépítését a színvonalas oktatómunka egyik alapfeltételének tekintik. Politikai kérdésekről alkotott álláspontjukat, világnézeti meggyőződésüket, művelődési szokásaikat próbálják megismerni — az órákon éppúgy, mint a politikai vitakörökön, vagy tudományos felismerések segítségével —; és az e témákban felmerült kérdésekre válaszolva az oktatás során marxista meggyőződésre vezetni őket. — A KISZ-szel közösen szervezett politikai vitakörökből az utóbbi három-négy évben *kibontakozott az intézetben is a tudományos diákköri mozgalom.* A legaktívabb hallgatók közül évente már több mint harminc végez TDK munkát az intézet oktatóinak irányításával. E munka során a cél a szakmai ideológiai tevékenység fejlesztése (nem egy diákkörösük tagja más intézetek szakmai TDK-inak). A tanévenként elkészülő 15—20 dolgozat jórésze az országos konferenciákon is elismeréseket váltott ki.

Kutatócsoportok

A diákkörös hallgatók egy része bekapcsolódik az intézet *tudományos munkájába* is. Aktív részesei voltak például azoknak a szociológiai felméréseknek, amelyekkel az orvosegyetemisták olvasási, művelődési szokásait vizsgálták meg. A jövőben pedig még több lehetőség adódik majd arra, hogy részt vegyenek az intézetben egy éve alakult *kutatócsoportok* munkájában, amelyek *az egészségügy közgazdasági, társadalmi problémáit; a tudományos technika forradalmat; etikai, pedagógiai kérdéseket; a fejlett szocialista társadalom kérdéseit vizsgálják.* A csoportok munkájába az egyetem más intézeteinek oktatói is bekapcsolódnak. — Az intézet oktatói ugyanakkor részt vállalnak például a fejlett tőkésországok, a nemzetközi kérdések, a munkásmozgalmi témák országos kutatásaiból. Éppúgy, mint a szűkebb pátria, Csongrád megye helytörténeti kutatásaiból. — Egyre intenzívebbé és színvonalasabbá váló tudományos tevékenységüket bizonyítja az utóbbi években az intézetben elkészült négy kandidátusi értekezés, nyolc kisdoktori dolgozat, négy önálló tanulmánykötet és számos tudományos publikáció.

Közéleti emberek

Oktató és tudományos munkájuk mellett *igen aktív társadalmi tevékenységet fejtenek ki.* Az elmúlt évtizedben *az intézet oktatói közül többen viseltek* — és viselnek ma is — *jelentős társadalmi tisztségeket* az egyetemen. Szívesen dolgoznak a pártbizottságban, a KISZ bizottságban, a hallgatói pártszervezetben, a szakszervezetben. *A KISZ bizottsággal például évek óta együttműködési szerződésük van.* Az első években a KISZ védnökséget vállalt egy-egy intézeti speciálkollégium felett, mozgósította arra a hallgatókat. Most az intézet „mozgósít" rendszeresen — például egy-egy politikai vitakört vezető hallgatóval való konzultációra oktatókat. A politikai vitakörök mellett segítik a KISZ által hirdetett szakmai-ideológiai pályázatok kiírását és elbírálását. Az ifjúkommunisták vezetőképzőin *évente tartanak előadásokat.* Csakúgy, mint *politikai tájékoztatókat* a klinikákon, más elméleti intézetekben, pártalapszervezetekben és pártcsoportokban és a város pártszervezeteinek fórumain. Törekednek arra, hogy szakmai-ideológiai tevékenységükben is szorosan együttműködjenek más intézetekkel. Ugyanakkor egyre élénkülnek az intézeten belüli szakmai-ideológiai viták, az intézeti pártcsoport tevékenysége — s mindennek eredményeként *egyre erősödik egy igazi kommunista kollektíva.* Egy olyan közösség, amely tagjainak munkáját már eddig is sok elismerés illette. A tizenhat itt oktató fiatal közül hárman kapták meg a munkaérdemrendet, ketten az oktatásügy kiváló dolgozói, négyen az egészségügy kiváló dolgozói, ketten kaptak miniszteri dicséretet, egy az ifjúságért érdemérem tulajdonosa.

A fiatalok fiatal intézetének eddigi „története" biztosíték arra, hogy orvosegyetemünkön megalapozott a marxista oktatás jövője. Szakmai felkészültségük, folyamatos önképzésük, tudományos munkájuk, társadalmi tevékenységük, aktivitásuk szilárd alapja annak, hogy a jövőre maguk elé tűzött feladatokat megvalósítsák. Hogy tovább emeljék az oktatás színvonalát, felkészüljenek a most készülő új oktatási programok bevezetésére; megerősítsék kutatócsoportjaikat; szélesítsék kapcsolataikat a hazai és külföldi tudományos műhelyekkel; az eddigiekhez hasonlóan színvonalas társadalmi munkát végezzenek, együttműködve az egyetem hallgatóival és oktatóival a fejlett szocialista társadalom leendő orvosainak képzéséért.

SZ. M.

Ismerkedés hagyományainkkal

A tiszta forrásból merített népszokások bűvöletében élt a *JATE-klub* november 22—25. között. Az

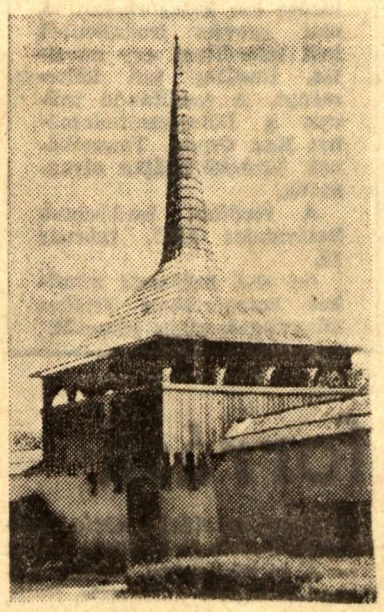

A magyarvalkói református templom kapuja (Simoncsics János fotója)

első napon az *ÉDOSZ Szeged Táncegyüttes* szólistái és a *SZOTE tánccsoportja* mutatta be műsorát. A nagysikerű est táncai közül a *Kicsi és nagy* címűt emelném ki a benne szereplő gyerekpáros megkapó bája miatt, és a *Tápéi táncot,* ami fesztelenségével kapott meg. Ezt jóhangulatú táncház követte, ahol a *Banda* együttes húzta a talpalávalót *Sipos János* vezetésével. (Az az együttes, amelynek tagjai a nyáron a Népművészet Ifjú Mestere címet nyerték el.)

Ugyancsak első nap nyílt meg a *Fotó és Néprajzi Kiállítás Tátray Ádám, Tátray Barna* és *Simoncsics János* gyűjtéséből. A kiállítások *Kalotaszeg, Mezőség, Gyimes* és *Moldva* építészetéből, viseleteiből adtak ízelítőt. Nagyon tetszettek a gyimesi és moldvai hímzett bundamellények (a mellyesek), a *Máramarossziget*ről *hozott cserge* (tiszta gyapjúból szőtt takaró), a moldvai jegykendő. A fotókon többek között *Erdély* leghíresebb kopjafái láthatók (például *Tamási Áron, Szenczi Molnár Albert* sírja), s igen mutatós népviseletbe öltözött családok.

A második este *Csoóriné Marosi Júlia* népdalénekesnő műsorában „szájról tanult" keserveseket, mezőségi és moldvai dalokat, apokrif imát adott elő. Emlékezetes élményt nyújtó estjének érdekessége volt, hogy a népdal születésének titkára is fényt derített. A tréfák hangulatkeltő képviselői voltak a székely észjárásnak: „A kis Gergő gyermek csuszinkál a falu határában befagyott tó jegén. Megszólítja egy ismerős:

— Gergő, te itt játszódol, hát öregapád hol van?

— Otthon. Dóga van.

— Mi dóga?

— Ügyel reám."

Gráfik Imre muzeológus színvonalas előadása a magyarországi népi építkezés történetéből az épületek funkcióiból eredő szerkezeti elemekről adott képet. Láthattuk a *Balaton-felvidék,* a *Viharsarok, Szatmár, Zala* népi építészetét. A *Sebő együttest* hírnevének megfelelő nagyszámú közönség várta: a nagyteremben és ajtaján kívül, valamint a klub összes helyiségeiben is tolongtak az emberek. Saját gyűjtésű mezőségi dalokkal, gyimesi keservesekkel szerepelt a népszerű együttes Műsoruk megfelelt a

Marosi Júlia nagy érdeklődéssel kísérte szereplésének egyik pillanatában

„várakozásnak", az előadott népdalok olyan szépek voltak, hogy én a mese helyett is szívesebben hallgattam volna azokat.

BLAHÓ ÁGNES

Táncegyüttesek produkcióik után igyekeztek a közönséget is táncba vinni (Fotók: László Sándor)

Finn diákok közelről

Urho Kekkonen elnök látogatásával egyidőben a József Attila Tudományegyetem KISZ-bizottságának is két kedves finn vendége volt: *Kari Mannerjoki* joghallgató, a *turkui* egyetem ifjúsági szervezetének titkára, és *Marku Anttila* matematika szakos hallgató, aki az ottani elnevezések szerint a szervezet „külügyminisztere". *Kari*nak ez volt az első magyarországi útja, *Marku* pedig most járt nálunk másodszor. Szegedi tartózkodásuk utolsó napjaiban találkoztunk és beszélgettünk velük.

— *Mi volt utazásotok célja?*

— A szegedi és a turkui egyetem közötti kulturális kapcsolatok továbbfejlesztése — felelte *Kari.* Megállapodtunk abban, hogy 1977 februárjában vendégünk lesz a *Szegedi Egyetemi Színpad,* mi pedig 1977 novemberében részt veszünk egy magyarországi nemzetközi diákszínpad-találkozón. A jövő nyárra diákcsere-egyezményt írtunk alá, ennek keretében a magyar diákok *Turku*ban, a finn egyetemisták pedig *Szeged*en tudományos és építőtáborokban vesznek részt. Egy új kezdeményezésről is tárgyaltunk: mindkét egyetemen *sportklubot* hozunk létre: s ezután sor kerülhet sportdelegációk cseréjére is.

— *A valóban tartalmas eszmecseréken kívül milyen programokon vettetek még részt?*

— Először Budapest, majd Szeged nevezetességeivel ismerkedtünk. Két kisebb kirándulást is szerveztek számunkra: *Hódmezővásárhely*re és *Pécs*re — válaszolta *Kari.*

— *Marku, te már másodszor jártál Magyarországon. Hogy tetszenek a magyar városok?*

— Nagyon tetszenek, és ezt nemcsak udvariasságból mondom. Budapest igen gyors ütemben fejlődik — egy igazi világváros. A legjobban Szegedet ismerem, s bár mi, finnek, a modern építészethez szoktunk hozzá, nagyon megkapó a régi városkép. Az alföldies jelleg szokatlan számunkra, de barátságosnak tartom. Útikönyveink felhívják a figyelmet a főváros és a vidéki városok közötti nagy különbségekre. Ezeket én is észleltem, mégsem hiszem, hogy nagy baj lenne. Szeged éppen azért megkapó, mert csendes és nyugodt város.

— *És mi a véleményetek a magyar emberekről?*

— Nagyon udvariasak, kedvesek, s úgy érezzük, nemcsak hivatalból — mondták mindketten.

Tanulás bankhitelre

— *Találkoztatok-e, beszélgettetek-e magyar egyetemistákkal?*

— Igen. Több estét a JATE-klubban töltöttünk, s ezenkívül is számos alkalmunk volt a találkozásra. Meglepően sokat tudnak Finnországról, egyetemeinkről, oktatási rendszerünkről stb. Mi is tudakozódtunk a magyar felsőfokú oktatás felől.

(Ami számukra új, hiszen Finnországban az egyetemi hallgató önellátó polgár, egzisztenciális feltételeit saját erejéből teremti meg. Csak néhány fontos szaktárgyból letett vizsga adja a képesítés alapját. A hallgató maga dönti el, hogy mikor akar vizsgázni. Ilymódon az egyetemet akár három év alatt is elvégezhetik, de a gyakorlat az, hogy egy-egy évre megszakítják tanulmányaikat, s 6—7 év múlva fejezik be. Ösztöndíjat nem kapnak, ehelyett bankoktól kölcsönöket vesznek fel, s az egyetem elvégzése után annyi esztendő alatt kell visszafizetniök, amennyi ideig ezt a kölcsönt folyósították számukra.)

— *Milyennek tartjátok a mi felsőoktatási rendszerünket?*

— Az én véleményem az — mondta *Kari* —, hogy gazdasági szempontból a magyar oktatási rendszer a jobb. A tanulásért ugyan nálunk se kell fizetni, viszont az étkezésért, kollégiumért és az egészségügyi szolgáltatásokért igen. Emellett persze kétségtelen, hogy a mi egyetemi szisztémánk a kötetlenebb.

— *Hallottuk, hogy a kölcsönök összegét a bankok az infláció miatt tetemesen csökkentették, s hogy októberben a Finn Nemzeti Diákszövetség szervezésében mintegy százezer diák sztrájkolt. Lett-e ennek valami eredménye?*

— Sajnos, nem. Hosszú ideig tárgyaltunk a bankokkal, de nem értünk el eredményeket.

Pártok és diákszövetségek

— *Egy más téma: milyenek a finn kollégiumok?*

— *Turku*ban 12 ezer diák tanul, ebből 2500 kollégista. A diákszállók modernek, egyszemélyes szobákkal, azaz lakrészekkel, mert mindegyik helyiséghez fürdőszoba is tartozik. A gyermekes házaspároknak bölcsődét is épített a diákszövetség.

— ??

— Nálunk ugyanis a diákszövetségek önállóan gazdálkodnak, a tandíjakból befolyt jövedelmet befektetik, telkeket vásárolnak, kollégiumokat építenek, a menzát üzemeltetik — magyarázta *Marku.* Éppen most épül egy új háromezer férőhelyes kollégium. Egyébként a finn politikai élethez igazodva minden pártnak megvan a maga ifjúsági szervezete is. Nagy küzdelem folyik a választások idején.

— *Nem osztja meg ez a szisztéma a diákságot?*

— De igen. A különféle szervezeteket lényeges szempontok választják el egymástól. De éppen a közös problémák megoldására jött létre a *Finn Nemzeti Diákszövetség,* ennek irányításával szerveztük meg a sztrájkot is. A magyar ifjúsági szervezet véleményünk szerint szerencsésebb helyzetben van, jobban össze tudja fogni az embereket.

— *Egy utolsó kérdés: hogyan lehetne még többet tenni a két nép barátságáért?*

Kari és *Marku* egymásra nézett, majd rövid tanácskozás után *Kari* válaszolt:

— Minél több kulturális egyezményt kellene kötni, megvalósítani a kulturális termékek cseréjét, s biztosítani, hogy egyre többen utazhassanak Finnországba, tőlünk pedig Magyarországra. A két nép közötti kapcsolatok ápolását tekintse mindenki szívügyének, kerüljük el azt, hogy kampányszerűen csináljuk.

FEKETE KLÁRA

Győztek a harmadévesek

A kari hagyományoknak megfelelően az idén is november 25-én rendezték meg a *Gyógyszerésztudományi Kar* politikai vetélkedőjét. A vészesen közelgő vizsgaidőszak ellenére meglepően sok érdeklődő jelent meg a *Semmelweis Kollégiumban*. Az évfolyamok négy fős csapattal vettek részt a versenyben, az évfolyamvetélkedő győztesei alkották a csapatokat. Az öttagú zsüri elnöke *dr. Kedvessy György* egyetemi tanár, a kar dékánja volt.

A küzdelem totóval és villámkérdésekkel kezdődött, majd a tartalmasabb esszé-kérdések következtek, melyek napjaink legfontosabb külpolitikai problémáit tartalmazták (elnökválasztás az USA-ban, Kína belpolitikája, a libanoni helyzetkép). A végső eredményt az újabb röpkérdések hozták, így lett első a harmadik évfolyam, valamivel megelőzve a negyedik illetve első évfolyam csapatát. A jól és ügyesen vezetett vetélkedő során remek hangulat alakult ki, így a versenyzők is, a közönség is egyaránt jól érezte magát.

Verseny

A JATE MSZBT tagcsoportja fordítási versenyt hirdet két kategóriában. A mai szovjet irodalomból kell lefordítani egy novellát, illetőleg két költeményt. A fordítandó művek a Bölcsészettudományi Kar Orosz Tanszékének hirdetőtábláján olvashatók.

A fordítás leadásának határideje: 1977. február 15.

Az első helyezett mindkét kategóriában értékes könyvjutalomban részesül.

Tartalmas élmények forrása

Nekünk már történelem felidézni azt a kort, azt a légkört, amelyben a *népi kollégiumi mozgalom* harminc éve elindult. Ezekben a napokban az ország számos helyén tartanak megemlékezéseket, baráti összejöveteleket, kiállításokat, felvillantva e felszabadulás után meginduló mozgalomnak az emlékképeit.

Mi *Székely Lajost*, a JATE Bölcsészettudományi Kara történettudományi tanszékének docensét kérjük meg arra, hogy egy kicsit hozza hozzánk közelebb a népi kollégiumok megszületésének légkörét. Úgy érezzük, illetékes emberhez fordulunk, hisz *Székely Lajos* a szegedi népi kollégiumok egyik leaktívabb tagja, később a *NÉKOSZ Nevelési Osztály*ának a vezetője volt.

— *Mi tette szükségessé a népi kollégiumok létrehozását? Valóban az volt a cél, hogy „holnapra megforgassuk az egész világot"?*

— Nem, a Jankovitch soraira írott induló csak fiatalos erőnket, gyors, aktív kezdeményező készségünket tükrözi. Mint ismeretes, a népi kollégiumok megalakulásáig a munkás- és parasztszármazású fiataloknak csak nagyon elenyésző kis százaléka jutott el a felsőoktatási intézményekbe. Csak a felszabadulás hozott fordulatot ebben a helyzetben is. Elsőszámú célunk akkor tehát az volt, hogy a *továbbtanulás lehetőségét* biztosítsuk mindazoknak a tehetséges fiataloknak, akik korábban elsősorban anyagi okok miatt nem férhettek hozzá ezekhez a lehetőségekhez. Másrészt a kibontakozó új ifjúsági mozgalomnak új, haladó szellemű káderekre volt szüksége. S mint később kiderült, számos tehetséges ember képességét sikerült is kibontakoztatni.

— *Egy mozgalom megalakulását nem lehet egyetlen naphoz kötni. Tevékenységük körülbelül mikor indult?*

— A népi kollégiumi mozgalom későbbi aktivistái részt vettek már közvetlenül a felszabadulás utáni — nem éppen egyértelmű politikai viszonyok között — ifjúsági mozgalom szervezésében, sőt a földreform végrehajtásában is. Jómagam *Békés megye* területén vettem részt ilyen jellegű munkában. Szegeden már 1946 májusában összegyűltek a haladó erők képviselői főként kommunista és parasztpárti fiatalok és megalapították az első népi kollégiumot.

A Móricz kollégistái

— *Ön volt az első igazgatója ennek a kollégiumnak, mely Móricz nevét viselte.*

— Igen, *Móricz Zsigmond* nevét vettük fel, de később csak „a Nagy Móricz"-ként emlegettük, mivel itt ringott még számos további kollégium bölcsője. Mindez tehát májusban volt. Júniusban aztán jött a vizsgaidőszak, és közben elérkezett a július, amikor is az újságok közreadták a felhívásokat népi kollégiumok alapítására. Tehát ekkor kezdeményezésünk találkozott a haladó közvéleménnyel is.

— *Gondolom, főleg saját erőikre kellett támaszkodniuk. Mik voltak a nehézségek?*

— Elsősorban épületproblémánk volt. Régi internátusokat, elhanyagolt, kitörött ablakú épületeket próbáltunk megszerezni és természetesen először a minimális berendezéssel, legelemibb felszereléssel lakhatóvá tenni. E munkák során hihetetlen talpraesettségre tettek szert a leggyámoltalanabb falusi gyerekek is. Hisz adott esetben a hadtestparancsnokhoz kellett elmenni például pokrócért. Jobb próbát gátlásaink leküzdésére nem is állíthattak eléjük. Itt Szegeden a Tolbuchin sugárúton az egykori Szent Gellért egyházi internátus egy részét szabadította fel nekünk az akkori kommunista polgármester. Elemi támogatást kaptunk még a *Nemzeti Segély* szervezetétől is, de az oroszlánrészt mégis csak maguk a kollégisták vállalták. A környék falvaiba, iskoláiba sokszorosított körleveleket juttattunk el, melyeknek segítségével felkutattuk a tanulnivágyó, tehetséges fiatalokat.

— *Kik alkották a Móricz bázisát?*

— A néphez közel álló tanítók támogatásával megtalált tehetségek, munkás-paraszt származású fiatalok, rendkívüli tanfolyamon tanuló egyetemi hallgatók és a dolgozó-gimnáziumok tagjai.

— *Milyen szelekció alapján vették fel a kollégium tagjait?*

— A kollégium tagságának kialakítása során természetes és egy mesterséges szelekció egyaránt érvényesült. A természetes szelekció azt jelentette, hogy eleve csak nehézségeket tűrő fiatalok jöttek köreinkbe, másrészt a mesterséges kiszűréssel később kizártuk az oda nem való elemeket. Nem azt néztük, hogy induláskor ki mennyit tud, hanem azt, hogy *ki mennyire értelmes és mire képes*. Nagyritkán azért volt szükség eltanácsolásra, mert az értelmi képességek még nem rejtik feltétlenül magukba azokat a tulajdonságokat, amelyek például a közösségi élethez alapvetően szükségesek. Az pedig a népi kollégiumokban nélkülözhetetlen volt. Hisz nálunk minden megmozdulást a legapróbbtól a legnagyobbig a felgyelmezettség, önzetlenség jellemzett. Enélkül nem boldogultunk volna.

Közösség

Az étkeztetésünk úgy oldódott meg, hogy különböző üzemekbe szóródtunk szét. Így például a *Szalámigyár* 10, a *Honvédség* szintén, a *Dohánygyár* 5 fő étkeztetését vállalta. A „páciensek" természetesen cserélődtek. Később bevezettük a *Szövetkezeti Ládát*, melybe mindenkinek a hazulról hozott, kapott élelmét raktuk és osztottuk el később, hisz voltak közöttünk árvák is. Akik vétettek ez ellen, azokat „zug-kajálóknak" neveztük, és szabályos büntetőeljárást folytattunk le ellenük. Az ellátás ingyenes volt, később is csak inkább jelképes hozzájárulás gyanánt vezettük be az egykét forintos térítést.

— *Nem érezték túlságosan merevnek a diákok ezt a rendszert?*

— A kollégiumi rend többé-kevésbé zárt volt, de úgy éltünk benne, mondhatnám, „mint hal a vízben". Csodálatos közösségformáló ereje volt. Széles skálájú kulturális tevékenység is kibontakozott benne. Állandóak voltak a közös éneklések, közös hangszeres fellépések, népi táncok. Az előadott darabokat többnyire hazulról hoztuk. Kiváló versmondók is akadtak közöttünk.

A kollégiumi oktatás gerincét nálunk a „pótló órák" jelentették. Legkiválóbb, haladó szellemű tanáraink jöttek el körünkbe — *Kalmár László*, a nemrégiben elhunyt kiváló matematikus, *Timár Lajos* biológus, *Vargha Tamás* matematikus és mások — vállalva a szakmai felkészítést.

— *Milyen politikai képzést kaptak a hallgatók?*

— Politikai képzésünk fontos vonása volt, hogy a folytonosság jellemezte. Spontán vitaköröket rendeztünk. A marxizmus—leninizmus akkoriban kiadott műveit tanulmányoztuk és természetesen rendszeresen olvastuk az újságokat is.

— *Ilyen sokoldalú, aktív tevékenységre csak jó közösség képes.*

— A jó közösséget felelős, felszabadult légkör jellemezte. Nyílt, emberi kapcsolatok jöttek létre benne. És minthogy *Makarenko* közösségében sem volt jellemző, hogy a közösség problémáit órák után sugdosták vezetőik fülébe, éppúgy a népi kollégiumokban sem vált ez divattá. Minden munkát értékeltünk. A *kritika — önkritika* kérdése mindenkiben tisztázódott, s eszerint is cselekedett. Ez a módszer néha túlzásokba is csapott.

— *Mit jelentett a mozgalom számára, hogy 1946 novemberében országos szervezetté alakult?*

— Mint minden igazán kiszélesedő mozgalom, úgy a miénk is igyekezett felszámolni a zsengéit és egyre kedvezőbbé tenni a feltételeket. Állandó költségvetéshez jutottunk, minek segítségével megszüntettük a sorkosztot. Ezzel sok időt takarítottunk meg. Ilyen körülmények között a kollégiumok száma gyorsan növekedett. 1947-ben már tucatnyira emelkedett a szegedi és környékbeli kollégiumok száma, 1948-ban, a szabadságharc 100. évfordulójára már valóra is vált a korábbi jelszó: *„Száz népi kollégiumot — tízezer népi kollégistát!"*

Az oktatási intézményekben történt jelentős változások maguk után vonták 1948-ban a *kollégiumok szakosodás*át. Szegeden már *korábban* különváltak az orvosok és bölcsészek. Az orvosok *Apáthy* néven hozták létre önálló kollégiumukat. Ezekről az évekről számos kedves történetet jegyzett fel *Tóth Béla* író barátom *Mi, janicsárok* című könyvében. Azt nem tudom eléggé hangsúlyozni, milyen óriási közösségformáló ereje volt a NÉKOSZ-nak. Egyébként nem hivataloskodtunk szervezetükön belül, még a „felfelé" menő levelekben is *„Kedves Barátom"* volt a megszólítás.

Nyitott kapuk

— *Arról nem beszéltünk még, hogy milyen volt a kollégium kapcsolata a „külvilággal"?*

— A kollégium nyitott volt. Szorosan együttműködött az ifjúsági szervezetekkel, falvakat patronáltunk, rendszeresen jártunk ki vidékre. Ezeket az összejöveteleket természetes, vidám, baráti légkör jellemezte. Nem egyszer fültanúi voltunk annak, amikor a közönség soraiban vitatkoztak, versengtek egymás között a falusi emberek elszállásolásunk ügyében. S nem csak mi mentünk ki a világba, hanem hozzánk is jöttek olyan kiemelkedő személyiségek, mint például *Kállai Gyula* (akkori külügyminiszter), *Veres Péter*, aki velünk dalolt, *Kassák Lajos, Erdei Ferenc, Darvas József, Illés Béla*, és még sorolhatnám.

— *A népi kollégiumi mozgalom indulása óta 30 év telt el. A kollégistákra ma más feladatok várnak. Mire van szüksége Ön szerint a mai kollégiumi mozgalomnak?*

— A kollégiumok legfontosabb és elavulhatatlan feladata a politikai és a társadalmi együttélésre nevelés. Kormányzatában érvényesüljön az autonómia, amit azonban nagyon komolyan kell venni és lényegbeli, nem ál-kérdésekben kell érvényre juttatni. A jogok mellett ez az önkormányzat komoly felelősségérzetet is foglal magában. S ha jól élünk jogainkkal és kötelességeinkkel, akkor a kollégium felejthetetlen, tartalmas élmények forrása lesz ma is éppúgy, mint a NÉKOSZ idején volt.

POLGÁR KATALIN

József Attila-kommentárok

Török Gábor kommentárjainak egy részét az elmúlt években már olvashattuk a *Magyar Nyelvőr*ben és a *Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményeiben*. Most átdolgozva, kibővítve és kötetté szerkesztve vehetjük kézbe a szerző által stilisztikai jelenségtanulmányoknak nevezett dolgozatokat.

Módszeréről, felfogásáról a bevezető, nemegyszer polemikus hangú fejezetekben igazítja el olvasóit a szerző. Véleménye szerint a költői műalkotás művészi hír, s belső végtelensége, kimeríthetetlensége egyik jellemzője nyelvi egyedisége mellett. Ezt a nyelvi egyediséget — a líra nyelvét — vizsgálja a szerző. Célja, hogy leírja a lírai alkotás valamely vizsgált elemét önmagában és környezetében. S mivel a műalkotás belső végtelenségét vallja, nem riad meg attól, hogy a vizsgált nyelvi jelenség imponderábilis legyen, s maga a leírás a tolsztoji *icipici*nek a megragadása, rögzítése, vagy legalább rögzítésének kísérlete, hiszen ezáltal is valamivel jobban ismerhető a mű. Természetesen ily' jelenségek vizsgálatakor a szerző statisztikai módszerekhez folyamodik, amelyeknek létjogosultságát a bevezetőben jó előre igyekszik bizonyítani.

A kommentárok sorát *Versrészletek mikroszkóp alatt* összefoglaló címmel indítja a kötet. József Attila lírájának különféle jelenségeit láttatja meg az olvasóval. Egyik elemzésében például a költői képek apró változtatása alapján azt mutatja ki, hogy a költő *két* Nyár című verset alkotott, s nem *egy* versnek két változatát írta meg. Egy másik kommentárban — stílusosan szólva: mikroszkóp alá való kérdésről — a kicsinyítés eszközeiről olvashatunk. A nyelvészeti és stilisztikai jelenséget nemcsak leírja és statisztikázza, hanem — a statisztikai módszer helyes alkalmazását mindennél jobban bizonyítandó — a lírai életműbe is helyezi. Ezáltal tud annak fejlődésére rámutatni: József Attila ugyanis 1922—24-ben igen ritkán használja a kicsinyítés eszközeit, majd amikor a valóságot „meghitt ismerőssé" teszi, egyre gyakrabban. S az életmű elkomorulása is megfigyelhető e statisztikákban, igazolva a mikrostilisztikai eredmények felhasználhatóságát.

Hasonlóképpen a nyelvtani első személy használatát a szerző statisztikai mutatókkal a költő betegségének elhatalmasodásához képes kötni, s ami ennél is fontosabb, észrevenni, hogy a költő, mint ember megbetegedett, ám alkotóként újra és újra legyőzi a betegséget, amint ezt a vizsgált nyelvi jelenségek gyakorisági mutatói is jelzik.

Török Gábor versrészleteket, stílusjelenségeket vizsgáló mikroszkópjának tárgylemezét azonban nem fedik be a József Attila-i líra metszetei teljesen. A *harsány* melléknévből szófajt nem váltó elvonással keletkezett *hars* szóról írt kommentárja Ady, Szabó Lőrinc, Juhász Ferenc és Déry Tibor nyelvét is bevonja az elemzésbe, a kicsinyítés eszközeinek számbavételekor Dsida Jenő költői nyelvét használja összehasonlításra.

Foglalkoztatják a szerzőt a nyelvhelyességi szabályok stílusértéket teremtő áthágásai is. Babits Mihály és József Attila is használja a páros testrészek többes számát, ha arra funkcionális szempontból szükség van. Török Gábor részletes vizsgálattal mutat rá, hogy változik e kérdésben a *teoretikus* József Attila véleménye, hogyan használja fel a *költő József Attila* művészi kényszerűségből azt, amit nyilván Babits is e célból tett.

Tüzetes elemzéssel bizonyítja, a művészi szükségszerűség olykor-olykor bizonyos fogalmi terjengősséget is megenged az alkotónak. *Vastörrő*l és *fatutaj*ról ír a költő, hogy a *vas* és *fa* szavak hangulati hatását is felhasználhassa. A poetica licentia kérdését is szemügyre veszi a kommentátor, s összekapcsolja az előadás, a szavalás kérdéseivel. Arra figyelmeztet, hogy napjainkban veszélyes járvány az előadói természetesség téves értelmezése. Az elszürkült előadásmóddal elprózaiasított vers meghamisítja a művészi szükségszerűség által a költeménybe sűrített üzenettartalmat, pedig éppen ezt kellene a versmondónak közvetítenie.

A kötetet szó- és tárgymutató, valamint versmutató teszi könnyen használhatóvá. Tanulságosak a jegyzetek is: a szakirodalmi hivatkozásokat többször átszövik a szerző vitatkozó, gondolkodó mondatai, megjegyzései, amelyek által még jobban nyomon lehet kísérni alkotóelemző munkáját. (Gondolat, 1976)

BÜKY LÁSZLÓ

Politika és filozófia

Figyelemre méltó előadás hangzott el a főiskola díszteremben november 18-án este. *Dr. Görgényi Ferenc*, a MTA Filozófiai Intézetének ügyvezető igazgatója a *politikai filozófia és a szocialista államiság* aktuális kérdéseiről beszélt.

Az előadó meggyőző erővel bizonyította, hogy az olyan absztrakciónak, mint például politika, állam, politikai filozófia stb. megvannak a maguk relevanciájuk a mai viszonyokban, a mindennapi életünkben is. Amikor ezekről a látszólag elvontnak tűnő fogalmakról beszélünk, akkor — kiderül — *működőképes* kategóriákhoz jutunk, amelyek nagymértékben segíthetnek a politikával, a politikummal kapcsolatos mai problémáink megoldásában. KISZ-alapszervezeteink egy részében például — ezt mutatják tapasztalataink — ma még nem csekély gondot okoz a politikai munka megszervezése, a jelentkező közönbösség visszaszorítása. E kérdések megértésének, majd megoldásának elengedhetetlen feltétele az *elméleti megalapozottság*. Az elméleti kitekintés, a kutatás során pedig *új összefüggések* merülnek fel — a politikával, a politikussággal, a politikai filozófiával kapcsolatban *új módon* szükséges feltennünk kérdéseket. Új módon, amennyiben eddig nem vettünk tudomást néhány lényeges mozzanatról, tudniillik a marxizmus klasszikusai (mindenekelőtt maga Marx) már rendelkeztek e tekintetben (is) tudományosan megalapozott politika-*elmélettel*. Csak oda kell figyelnünk munkájukra és szisztematikusan rekonstruálnunk kell a nem *egy* alkotásban kidolgozott, de az egész életművükön végigvonuló egységes, következetes politikakoncepciójukat.

Közvéleményünkben ma még szívósan tartja magát az a nézet, mely szerint a politikát az államhatalomhoz, az államot pedig a mindenkori osztály elnyomószervéhez kell kötnünk. Amikor azonban a politikáról beszélünk, nem a hatalomról, az elnyomó szervről kívánatos kiindulnunk — figyelmeztet Marx —, hanem egy általánosabb és mélyebb összefüggésből. Ahogyan ugyanis a társadalom gazdasági életében sem az elvevésen (az anyagi javak elvevésén) van a hangsúly, hanem a *termelésen*, úgy a politikában sem az elnyomás a lényeg, hanem a *közösségi vonatkozások termelése. A politika* a közösségi vonatkozások közösségi ellenőrzésének hatalmi szférában való megvalósítása. A közösségi vonatkozások közösségi ellenőrzésének kényszerrendileg biztosított szférája a politika. A termelés meghatározott módja elválaszthatatlan az együttműködés meghatározott módjától. Az úgynevezett érintkezési feltételek (az együttműködés) termelése és az anyagi feltételek termelése *egy viszonyon belül* zajlik. Az együttműködés meghatározott módja maga is termelőerő.

Mármost a politikai filozófia azt vizsgálja, mi az együttműködés, azaz az érintkezési formák *tartalmi* vonatkozása. Az együttműködés történetileg elidegenedett közvetítéseken megy keresztül. A középkorban a politikai gondolkodás teológiai tartalommal jelentkezett, a polgári politika alapfogalma viszont az ügyleti, a kereskedelmi, a piaci mechanizmusokra összpontosult. Az emberek (a szabad polgárok) érintkezési feltételévé itt a hitelképesség, az erkölcsi korrektség vált.

A mai polgári társadalomtudományokban a politikát az elnyomás technikájára, a manipulációs mechanizmusok gyűjtőfogalmára egyszerűsítik le. A politika csinálás szubjektuma viszont a kollektíven szervezett akarat, amely a *szocializmusban* a manipuláció világa helyébe a kreatív közösségek világát teszi meg. A politika ma a *termelői önkormányzatok* fejlesztése irányába mutat.

Csak felvillantani tudtunk — a politika értelmezését illetően — egy fontos gondolatsort. Görgényi Ferenc előadása felhívta a hallgatóság (a KISZ-szervezetekben dolgozó hallgatók) figyelmét arra, hogy a politikai kérdéseiben milyen termékeny és gazdag mozzanatok fejthetők ki a marxizmus klasszikusainak életművéből. Egyben arra, hogy milyen mérvű — e feladatunkban — elmaradásunk.

KARIKÓ SÁNDOR

A SZEGEDI Egyetem hireiből

~ A KUBAI NAGYKÖVET LÁTOGATÁSA

December 7-én szegedi látogatása alkalmával Jose Antonio Tavares del Real, a Kubai Köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete látogatást tett a József Attila Tudományegyetemen. A kubai nagykövetet dr. Antalffy György rektor vezetésével egyetemünk vezetői fogadták, tájékoztatták az egyetem tudományos és oktatómunkájáról, a Szegeden tanuló kubai diákok életéről és tevékenységéről. A megbeszélések után a vendégek — a nagykövet kíséretében levő Pablo Gainza kulturális attasé, illetve dr. Koncz János, a megyei és Deák Béla, a városi pártbizottság titkárai — megtekintették az egyetem KISZ-klubját. A késő délutáni órákban a Kubai Köztársaság nagykövete és kulturális attaséja az egyetem társadalmi szerveinek székházában találkozott a József Attila Tudományegyetemen tanuló kubai diákokkal.

~ MEGEMLÉKEZÉS

November 25-én *a SZOTE KISZ-klubjában* jöttek össze a Szegeden tanuló jugoszláv egyetemi hallgatók, hogy megünnepeljék a *Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság* kikiáltásának 33. évfordulóját. A jugoszláv és a magyar himnusz elhangzása után *Nagymélykúti László*, a tagozat elnöke felolvasta ünnepi beszédét, melyben megemlékezett a *Jugoszláv Népfelszabadító Háború* eredményeiről, a *Köztársaság* születéséről, *Jugoszlávia* el nem kötelezett politikájáról, a szocialista önigazgatás fejlődéséről, szólt a jugoszláv—magyar kapcsolatokról. Ezután az ünnepség résztvevői táviratot küldtek *Tito* elvtársnak. A jugoszláv egyetemi hallgatók, jugoszláv költők, zeneszerzők műveiből adtak egy kis ízelítőt, főleg a népfelszabadító háború gazdag irodalmi anyagából összeválogatott versekből. Majdnem hétszáz diával mutatták be a sokarcú Jugoszláviát. A JATE énekkara madrigálokat énekelt. A szines műsort a *Deszki Szerb Klub* népzene- és tánccsoportja zárta.

~ KONZULTÁCIÓ

A József Attila Diákotthonban december 1-én este **dr. Kiss Kálmán**, az MSZMP KB tagja, a Magyar Rádió elnökhelyettese konzultációs előadást tartott aktuális közművelődési és kultúrpolitikai kérdésekről.

~ ELŐADÁS

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Történettudományi Tanszékének diákköre a *Találkozás neves történészekkel* sorozat keretében december 2-án *dr. Rácz István* kandinátust, a KLTE Történeti Intézetének docensét fogadta, aki a tanszék előadótermében *a magyar tanyarendszer kialakulásáról* tartott előadást.

~ KIÁLLÍTÁS

A Herman Ottó kollégiumban november végén két szegedi fiatal amatőr alkotó műveiből kiállítást rendeztek. A tárlaton ifj. Pintér József kerámikus és Tóth János grafikus mutatta be alkotásait...

~ EMLÉKÜLÉS

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Orosz Nyelv- és Irodalom Tanszéke, a főiskola MSZBT-Szakcsoportja és az Orosz nyelv- és irodalomtanárok Megyei Tagozata a nagy orosz nyelvész és folklórista V. I. Dalj születésének 175. évfordulója alkalmából tudományos emlékülést rendezett november 26-án a történelmi előadóban. Dr. Fenyvesi István tanszékvezető főiskolai docens megnyitója után négy előadás hangzott el. J. Sz. Vorosilova, a moszkvai Puskin Intézet budapesti tagozatának igazgatója „V. I. Dalj szerepe az orosz irodalmi nyelv fejlődésében" címmel tartott referátumot, ezt követően L. Sz. Borovkova főiskolai docens „A szócikk szerkezete a Dalj szótárban" című előadásra került sor. M. I. Iljas egyetemi docens a közmondásgyűjtő Daljról emlékezett meg, Jager Ilona főiskolai tanársegéd pedig „Az orosz frazeológizmusok kultúrkomponensének nyelvi-országismereti kommentárja" című munkáját ismertette.

A vizsgák humorából

A vizsgáztató előtt miniben ülő leányzó a jobb jegy érdekében imigyen esdekel:

— Professzor úr, legyen belátással!

— Nem tehetem, rossz szögben ülök.

*

Szédületes iramban hadar, halandzsázik a diák. Tanára egy ideig hallgatja, majd felemelt kezével jelzi, hogy álljon meg. A diák felcsillanó szemmel abbahagyja a szövegelést és levegő után kapkod. Tanár: — Na, ha kifújta magát, szaladjon, vegyen egy könyvet és készüljön fel az utóvizsgára.

*

A matematika-földrajz szakos hallgató analízis szigorlaton a tételének a címét is alig tudja kimondani. A tanár gyanakodva faggatja:

— Hogyan kell a tételt bizonyítani?

— Indirekt módon — jön rá nagynehezen a diák.

— Hát, akkor tessék tagadni a tétel állítását.

A hallgató próbálkozik, igyekszik, akar, izzad, szenved. Oktatója megszánja és segíteni akar:

— Analóg példaként, hogy tagadná azt az állítást, hogy minden ember matematikus?

— Sajnos, nem minden matematikus ember...

*

A vizsgáztató magát hátravetve addig-addig hintázik hanyagul a széken, mígnem beesik az asztal alá. A szobában levő három vizsgázó kárörvendően felnevet. A felkászálódó oktató megkérdezi: — Ki nevetett?

Ketten mélyen hallgatnak. A harmadik diák bevallja: — Én.

— Maga maradjon — mondja a tanár, majd a másik két delikvenshez fordult — Önök jöjjenek vissza pótvizsgázni becsületből.

*

Magyar jogtörténet vizsgán hallottuk: A diák a magyarországi közhitelességi szervezetről vizsgázik — elég zavarosan. Keresztkérdést kap:

— Hogyan lehet valaki közjegyző?

— Úgy, hogy közjegyzőségen tanul...

Hol veszett el a lényeg?

A Szegedi Egyetem november 8-i számában „A lényeget kevesen érintették" címmel F. K. tudósítása jelent meg a bölcsészkari ifjúsági parlamentről. A kari KISZ-vezetőség véleménye szerint a cikk hiányos képet festett az ifjúsági parlament munkájáról, írója tévesen ítélte meg a hozzászólások színvonalát, az ott felvetett problémák ismertetéséből fontos részletek maradtak ki.

Véleményünk szerint az ifjúsági parlament célja elsősorban nem az volt, hogy a hallgatók nyilvánosan hamut hintsenek a fejükre, és saját érdektelenségükön keseregjenek. Nem vitatjuk, a közéleti, olykor a szakmai érdeklődés hiánya létező, lényeges probléma karunkon. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy a hallgatók nagyobbik része el sem jött az ifjúsági parlamentre... De akik ott voltak, azért ülték végig a délutánt, mert érdekelte őket, ami ezen a diákfórumon elhangzott. A parlament célja szerintünk, hogy az állami vezetés figyelmét felhívjuk azokra a problémákra, amelyeket saját hatáskörükben megoldhatnak vagy továbbíthatnak a felsőbb szervek felé. *A hangsúly mindenképpen a megoldás motívumán van.*

A cikk arányaiban is tévesen tükrözte az ifjúsági parlament eseményeit. Indokolatlanul nagy teret szentelt *dr. Csukás István* dékáni beszámolójának. Nem a beszámoló jelentőségét csökkenti az a tény, hogy a mintegy száznyolcvan percből csak körülbelül húsz percet vett igénybe. Kimaradt viszont a tudósításból, hogy a kar állami vezetője ezt követően a hallgatók írásban beadott kérdéseire válaszolt.

Ezek a kérdések az ifjúsági parlamentet előkészítő alapszervi taggyűléseken születtek, majd a kari KISZ-vezetőség továbbította őket a dékánnak, aki a lapban is idézett beszámolója végén válaszolt rájuk.

Sokadszorra vetettük fel a jegyzetellátás hiányosságait. A tanulmányi munka minimális feltételének tartjuk, legyen jegyzet amiből tanulhatunk. Ebben az esetben a kar állami vezetése is csak kérni tudja a megoldást. Lehet szükségmegoldásokat, kollégiumi jegyzetcsencselést, olvasótermi tanulást ajánlani, a végleges megoldást csak az jelentheti, ha a jegyzetboltban mindig mindenféle jegyzet kapható lesz. Ezt a problémát a tudósítón és a jegyzetkiadás illetékesein kívül mindenki lényegesnek tartja.

Az írásbeli kérdések közt szerepelt a hároméves tanítási kötelezettséget megszabó új rendelkezés karunkra vonatkozó része is: Mi a helyzet a bölcsész- és tanárdiploma különválasztásával? Dr. Csukás István válaszában elmondta, hogy rendelkezéshez még nem jelent meg a végrehajtási utasítás. Jelenleg is van lehetőség bölcsészdiploma megszerzésére, de csak egyetlenegy hallgató él ezzel.

A rendelkezés megjelenése után megnőtt a jelentősége egy másik problémának: a pedagógusképzés gyakorlati részét a hallgatók nem tartják kielégítőnek. Félreértések elkerülése végett: *nem a hallgatói lustaság és érdektelenség megnyilvánulásával állunk szemben.* Az elméleti pedagógiaoktatás és a gyakorlati tanítás messze áll egymástól. Ebben a tekintetben egységes a hallgatók véleménye. Egyetértenek vele szorgalmasak és lusták, érdeklődők és érdektelenek. A hallgatók óriási többségének ezzel a véleményével áll szembe a Pedagógia Tanszék véleménye, amely szerint legalábbis kielégítő a gyakorlati pedagógusképzés jelenlegi formája, amelynek színvonalát a tervezett szakmódszertan-oktatás még csak emelni fogja.

A továbbiakban csak felsorolásszerűen említünk meg néhány, általunk lényegesnek ítélt problémát.

Az órarend összeállításánál hallgatói és oktatói igények ütköznek egymással és a helyhiánnyal. A hallgatók érdekei miért szorulnak ilyenkor mindig háttérbe?

A tanszékek és a hallgatók közti közvetlen kapcsolat kialakítására javasoltuk, hogy rendezzenek félévenként nyílt tanszéki napot, amelyen a hallgatók és az oktatók őszintén megbeszélhetnék a közös munkára vonatkozó elképzeléseiket. Az állami vezetés támogatta a javaslatot.

Kifogásolták a hallgatók a honvédelmi oktatás színvonalát és az órák időpontját is. Szó esett a nyelvi laborról, melynek eddigi működése elmaradt mind a beállítását megelőző várakozásoktól, mind a reális lehetőségektől.

Önkritikusan megállapítjuk, hogy e kérdések egy része nem annyira az ifjúsági parlamentre, mint a folyamatos hallgatói érdekvédelemre tartozik. Ez tény, amely azonban nem jelenti a fent említett problémák lényegtelen voltát. A magunk részéről örülünk, hogy a parlamenten nyilvánosságot kaptak, hiszen így több remény van gyors megoldásukra.

Az írásbeli kérdésekre adott dékáni válaszok után került sor a helybeli vitára. Miután a leglényegesebb problémákra már reflektált a kar állami vezetője, nem lett volna értelme ezeket megismételni.

A Bölcsészkar KISZ-vezetősége mindazonáltal nem ért egyet azzal az állítással, mely a cikkből következik: Egy hallgató számára egyáltalán *nem lényegtelenek az olyan kérdések, mint a kategóriahatárok módosítása, vagy az ösztöndíjfizetés rendszertelenségei.*

A lap tudósítója félreértette az állítólagos túlterhelésről szóló vitát is. Ehhez a kérdéshez többen hozzászóltak és a vita végére tisztázódott, hogy a túlterhelés valóban csak látszólagos. Egyes oktatók ugyan teljesíthetetlenül sok kötelező olvasmányt feladnak, ezt azonban nem kérik számon. A felszólalók éppen ez ellen a hazug szemlélet ellen léptek fel, kérve, adjanak fel kevesebb és hozzáférhetőbb kötelező irodalmi anyagot, amit viszont következetesen kérjenek számon.

Az igazsághoz tartozik az is, hogy voltak kérdések, amelyekre kapásból nem lehetett válaszolni. Igéretet kaptunk a kar állami vezetőségétől, hogy *ezekre a kérdésekre harminc napon belül írásban kapunk választ.*

Véleményünk szerint ezek voltak a legfontosabb problémák, amelyek a Bölcsészkar ifjúsági parlamentjén felmerültek. Ha végezetül válaszolni akarunk a címben feltett kérdésre, azt kell mondanunk, nem tudjuk, hol veszett el a lényeg. Biztosak vagyunk benne, hogy október 28-án az Auditórium Maximumban még megvolt.

JATE BTK KISZ-vezetősége

*

Úgy látszik, hogy az „elveszett" lényeget sokáig kellett keresni a bölcsészkaron, mivel október 26. és a válaszcikk szerkesztőségünkbe érkezése között egy hónap telt el. A vitatott írás ilyen hosszú ideig tartó karon belüli magyarázgatása helyett talán bölcsebb megoldás lett volna, ha a cikkel egyet nem értők a lap megjelenése után azonnal felkeresik a szerkesztőséget...

Régi igazság az, hogy lehet a sorok között olvasni. Sőt, a sorokat félre is lehet magyarázni. Ezúttal valószínűleg ez történt. A lényeg — legalábbis az a lényeg, amelyet az ifjúsági parlamentek elé célul tűz ki az Ifjúsági Törvény — ugyanis nem veszett el, csak kevesen érintették a felszólalásukban a bölcsészkaron. (Ezt az állítást intézményeink ifjúsági parlamentjein való részvétel után és az 1974-es parlamentek anyagának ismeretében merjük megkockáztatni, félretéve minden részrehajlást, még azt is, hogy a szerkesztőség munkatársai bölcsészek...) A tudósításban felsoroltunk a parlamentek céljából adódóan lényegesnek ítélt kérdések közül hetet, s azért nem tízet vagy tizenegyet, mert a lapban mindegyik parlamentről írnunk kellett, s közismert terjedelemkorlátaink nem tették lehetővé részletesebb beszámolókat. (Azok a témák például, amelyek az összegyetemi parlamentre is tartoznak, eleve kimaradtak a kari tudósításokból, mert az egyetemi ifjúsági parlamentről szóló beszámolóban lesz a helyük.)

A bölcsészkari KISZ-vezetőség úgy értette, hogy felsorolásunk illusztrációja annak a mondatnak, hogy a hozzászólók kevés lényegbevágó kérdést érintettek. A válaszcikkben most tehát újra szerepelnek az általunk is említett kérdések, s az összes többi probléma, amelyek akár csak egy szóval is, de felmerültek a parlamenten. Kétségtelen, hogy a parlamentről szóló tudósítás így kerekebb, részletesebb lett; de úgy tűnik, s sok — általuk lényegesnek ítélt probléma — felsorakoztatásával nem sikerült bizonyítani azt, hogy a cikk a tényeket elferdítve azt állította volna, hogy a lényegről egyáltalán nem volt szó ezen a parlamenten. Azt állítottuk csupán, hogy a lényeges problémákról — s ilyen például az Ifjúsági Törvény szellemében a hallgatóknak biztosított tanszéki képviseleti rendszer, a kar életének irányításába való bekapcsolódás lehetőségei, formái — (amikről, mint ez a kari KISZ fenti kiegészítőjéből is kiderül) nem sok szó esett. Úgy tűnik, a lap és a kari KISZ-bizottság szándékai nem ellentétesek: mindkét fél fontosnak tartja a parlamenten felsorolt kérdéseket (ezért is adtunk helyet a lapban a parlamentről szóló, a képet hitelesebbé tevő kari állásfoglalásnak). Csak éppen a szerkesztőség az említett problémák mellett még számos más témakört is lényegesnek tart, amiket viszont érdemben nem érintettek ezen a parlamenten. Valószínűleg ezért kell tovább keresnünk, hogy hol veszett el a lényeg...

A szerkesztőség

A hónap sportriportja

Új sorozatot indítunk rovatunkban. Mostantól kezdve havonként szeretnénk olvasóinkat elkalauzolni diáksportéletünk egy-egy érdeklődésre számottartó eseményére. Az a célunk, hogy segítőszándékú írásaink révén olyan témák, esetleg problémák kerüljenek reflektorfénybe amelyeknek nyilvánosság elé tárása előreviheti egyetemi sportunk ügyét.

Reflektorfényben a SZEOL SC atlétái

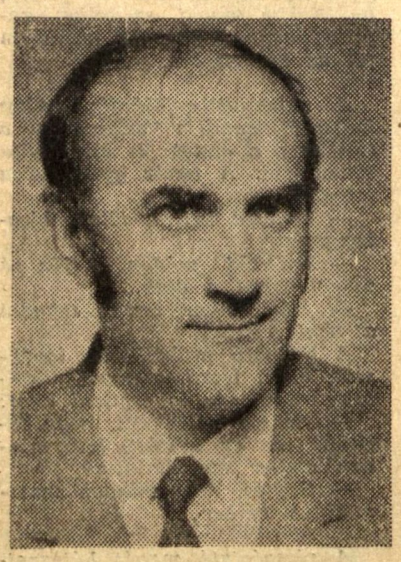

Aki kérdez: Fábián Tibor
Aki válaszol: dr. Molnár Imre egyetemi adjunktus, a SZEOL SC atlétikai osztályának vezetője.

Előzmények: Városunk reprezentáns sportegyesületének atlétikai szakosztálya évek óta a SZEOL egyik leghatékonyabban működő együttese. Így aztán csak a szakosztály munkáját felületesen ismerő szurkolót érte váratlanul az a hír, mely szerint a szegedi atléták minden előzetes várakozást felülmúlva az országos bajnokságokon 165 olimpiai pontot szereztek s így az atlétika a sportkör legeredményesebb versenyága lett. A teljesség kedvéért néhány számadat: ebben az évben a sportok „királynőjének" művelői 12 (!) országos bajnokságot nyertek, a minősítettek száma az előző évihez képes megduplázódott. Jelenleg két elsőosztályú, tizenhét másodosztályú, tizenhárom aranyjelvényes és tizenhat ezüstjelvényes futója és dobója van Csongrád megye legnagyobb egyesületének. A sportkörök országos rangsorában a tavalyi 17. helyezéssel szemben az idén a **10.** helyen végzett a SZEOL.

— *Milyen gondolatokat ébreszt a felsorolás a szakosztályvezetőben?*

— Elsősorban azt a lelkiismeretes és odaadó szervező, nevelő és szakmai munkát juttatja eszembe, amelynek céltudatos „munkásai" döntő mértékben részt vállaltak a sikerben. Az edzők és versenyzők igen jó összmunkája ez az eredmény.

— *Az atlétika szó mint kifejezés voltaképpen gyűjtőfogalom. Ha jól tudom, ennek a sportágnak van a legtöbb szakága. Azt hiszem érdemes volna az idei év eredményeit ilyen szemszögből értékelni.*

— Egyetértek. Kezdjük talán a szakosztály legponterősebb versenyzőivel, a sprinterekkel. Rövidtávfutóink mestere *Zsedényi István*, aki egyben a szakosztály vezetőedzői tisztségét is ellátja. Az ő keze alatt közös edzéseket végeznek a 16 éven felüli ifjúsági és felnőtt atléták. A mintegy 20 főnyi versenyzőgárda ebben az évben eddigi legnagyobb sikerét érte el, hiszen a magyar bajnokságon két első hely, három második hely, két negyedik, három ötödik és egy hetedik helyezés „terheli lelküket". Ragyogó szereplésüket Zsedényi sporttárs hozzáértő edzői munkája mellett jelentős mértékben köszönhetjük a nagyon jó szellemű igazi sportembereket formáló kollektívának. Szerencsés megoldásnak bizonyult az ifjúsági és felnőtt korosztály közös edzéseinek a bevezetése is. Ez a módszer még egy egészséges rivalizálási folyamatot is elindított.

— *Mi a helyzet a dobóatléták házatáján?*

— Ezen a területen meglehetősen felemás a kép. A gerelyvetők *dr. Trényi István* edző irányításával az idén is sikeres évet zártak, sőt *Kiss Gábor* negyedéves főiskolai hallgató révén új megyei csúcstartónk is van (eredménye: 76 m 60 cm). A sors iróniája, hogy eredményével bármelyik európai országban válogatott lenne, Magyarországon viszont a világklasszikus gerelyvetők rangsorában „csupán" a nyolcadik helyen áll.

A kalapácsvetők és a súlylökők visszaesése viszont kellemetlen meglepetés. Ennek okát elsősorban morális problémákban kereshetjük. Van egy olyan érzésem, hogy ezeknek az elmúlt években komoly sikereket elért versenyzőknek a fejükbe szállt a dicsőség, figyelmen kívül hagyják edzőjük segítőszándékú tanácsát és irányítását, sőt jelenlegi életmódjuk sem sportolóhoz méltó. Szakosztályunk vezetősége rövidesen napirendre tűzi a dobóatléták ez évi szereplésének értékelését és intézkedni fog.

— *No és a hosszútávfutók?*

— Tőlük szintén többet vártunk. Bár *Török János* negyedéves joghallgató jóvoltából egy magyar bronzéremmel gazdagabbak lettünk, ez azonban önmagában még nem bizonyítja hosszútávfutóink eredményességét. Gyengélkedésük indítékát jómagam egy meddő szakmai vitában látom, amely a hosszúfutók edzője és a szakvezetés között hosszú hónapokig zajlott. Már a megvalósítás szakába került az az intézkedési terv, amely ezt a „kicsit személyes jellegű" vitát lezárja és reményt nyújt, hogy ez a szépszámú ígéretes tehetségekkel rendelkező részleg tudásának megfelelően szerepeljen a következő években.

— *Egy évvel ezelőtt jelent meg lapunk hasábjain egy riport, amely a SZEOL és az egyetem közötti együttműködés kérdéseit taglalta atlétika ügyben. Véleménye szerint történt előrelépés a beszélgetés óta?*

— Feltétlenül. Nagyon hasznos kezdeményezésnek tartom az Atlétikai Egyetemi Kupa életrehívását, valamint a gólyabajnokság programjába újonnan felvett atlétikai versenyeket. A teljes igazság kedvéért azonban azt is meg kell mondanom, hogy e pillanatban egyik akció sem érte még el azt a célt, hogy tehetségkutató seregszemlévé és a diákok tömegsport versenyévé váljék. Egyesületünk számára az egyetem még nem jelent igazi tömegbázist és lényegében napjainkban is csak a hallgatónak felvett élsportolók atlétizálnak tovább. A II. osztályú szintet el nem érő diáksportolók bizony elkallódnak. Megkockáztatok egy szólás-mondást. Lehet hogy a „dolce-vita" (édes élet) vonzóbb mint a sport?

— *Számomra is nagyon ismerős ez a probléma. Ön szerint hol a hiba?*

— Még szeptember végén kimentem az Ady térre, hogy szemtanúja lehessek az elsőévesek gólyabajnokságának. Lehangoló volt látnom, mennyire gyenge fizikumúak a mai 18 éves fiúk és lányok. Többeknek még az a 300 méter lefutása is fárasztó volt. Ha ez ügyben intézkedési jogköröm lenne, első dolgom volna, hogy átszervezzem a középiskolás testnevelési rendszert. Ezen túlmenően még a meglevőkön kívül is indítanék olyan testedzési mozgalmakat, amelyekhez hasonlót az NDK-ban és a Szovjetunióban már sikerrel művelnek. Nálunk is nagyon jó kezdeményezés az ifjúság számára meghirdetett „Edzett ifjúságért" mozgalom, csak több tartalmat és átgondoltabb lebonyolítást várnék ettől az akciótól itt, Szegeden.

— *Van reménye a SZEOL SC-nek arra, hogy 1976-os eredményei alapján a Magyar Atlétikai Szövetség „A" kategóriás szakosztállyá minősítse az atlétákat?*

— Reálisan számítva nincs. A MASZ általában két egyesületet szokott évente átminősíteni s ha az idén is ez az elv érvényesül, akkor mi nem kerülhetünk szóba. Viszont ez a módszer nem kötelező érvényű, s amennyiben a fejlődés ütemét veszik alapul, akkor harmadik helyen már a SZEOL jöhet szóba. Egyszóval csillog halvány reménysugár.

— *Az idei szép siker után milyen folytatást vár atlétáitól a következő években?*

— Ismerve utánpótlásunkat minden reményünk meg van arra, hogy a fiatalok töretlen fejlődése esetén már a közeljövőben újabb sikereket könyvelhessünk el.

Sporttalálkozók Vásárhelyen

Pár év óta sokrétű kapcsolat áll fenn a *Hermann Ottó Kollégium* és a *vásárhelyi főiskolai kollégium* között. E kapcsolat keretében a kollégiumok kölcsönösen meghívják egymást rendezvényeikre, szakterületüknek megfelelő előadást tartanak a másik kollégium lakói részére. Kapcsolatunk kiterjed a sportra is. Minden félévben közös sportdélutánt rendezünk, amelyen labdajátékokban mérkőznek csapataink. Ezeknek a sporttalálkozóknak a vásárhelyiek a házigazdái, mivel nekik erre alkalmas tornatermük van. Ez a kép a legutóbbi találkozóról készült, ahol sajnos, nem sikerült megismételni tavaszi győzelmünket. Tartalékos csapatainknak csak egy döntetlenre telt női kézilabdában. A legszínvonalasabb mérkőzés a fiú kosárlabda-mérkőzés volt. Programon kívül egy röplabdamérkőzésre is sort kerítettünk, s ennek hatására elhatároztuk, hogy tavasszal a kollégium melletti kispályánkra kifeszítjük a röplabdahálót. S bár ez a délután így is jól sikerült, tavasszal mégis szeretnénk jobb eredménnyel állni az erőpróbát.

A hermanos fiúk kosárra törnek (Fotó: László Sándor)

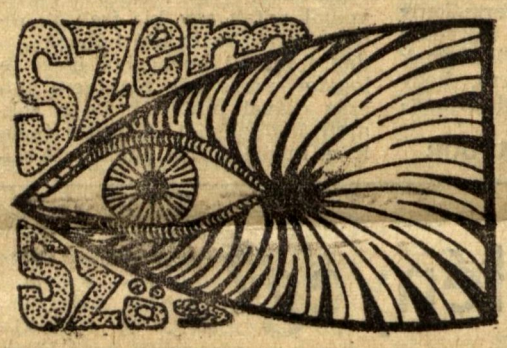

Ifjúsági parlamentjeinkről

Olyan **fórum az ifjúsági parlament,** amelyen a fiatalok találkozhatnak vezetőikkel, a vitás kérdéseket tisztázhatják, felvethetik problémáikat, megbeszélhetik a megoldás lehetőségeit. Demokrácia, jogok, kötelezettségek, nyíltság, őszinteség, igényesség — ezek mind-mind olyan jellemzők, amik nélkül az ifjúság kerekasztala nem telítődik tartalommal.

Demokrácia. Például: a diákok megválasztják küldötteiket, hogy azok egyes csoportok, alapszervezetek érdekeit képviseljék egy nagyobb testület előtt. S a küldöttek? Egyik-másik hozzászól, majd meg sem várva a kérdésre kapott választ, elmegy az első szünetben. (Csak tudnám, hogyan fog beszámolni megbízóinak?!)

Nyíltság. Merek-e felszólalni kényesebb kérdésekről, egyenesen tanszékeknek, oktatóknak intézve a szót? Az elv ismert: itt mindenről bátran lehet beszélni, nem kell tartani a tanárok részéről semmiféle esetleges „megtorlástól". Ej is hangzik egy-két kérés, véletlenül egyazon tanszék van porondon hosszabb ideig. A tanszékvezető a leghátsó sorban jegyzetel, felírja a szót kérők neveit, majd — távozik.

Őszinteség. Minden küldöttet foglalkoztat egy gondolat, s még is mikor az egyik szót kap, hebeg-habog, és egész más lesz a beszéd vége, mint amit mondani akart. Időközben — szorongások, gátlások miatt — kimaradt a tartalom. Ugyanez a küldött a szünetben, szendvicsevés közben mondja el társainak, hogy mit tervezett előadni.

Jogok, kötelezettségek. Úgy tűnik, itt az egyetemen a kettő közötti különbség az, hogy az egyiket ismerik, a másikról hajlamosak elfeledkezni. Az egyiket nagy mellénnyel hangoztatják az ifjúsági parlamenten, a másik valahogy a háttérben marad. Például megemlítik, hogy késik az ösztöndíj, pedig az egyetemi hallgató jogosult arra, hogy pontosan megkapja járandóságát. Azt azonban nem teszik szóvá, hogy a karon 50 hallgató „elfelejtett" beiratkozni, miattuk nem lehet elkészíteni az ösztöndíjak bérszámfejtését.

A felszólalások és az igényesség. Felsőfokú intézmények hallgatóinak parlamentjei követték egymást. Retorikát senki sem tanult, mégis elvárnánk: tömören, logikusan adja elő mindenki a mondanivalóját. Hogy mindenki megértse. Hogy ne legyen nevetség tárgya egyetlen hozzászóló, egyetlen probléma sem. Ami pedig elhangzik, az legyen megalapozott. Nem baj, ha a parlament előtt fáradságot és időt nem kímélve ki-ki pontosan utánanéz annak a problémának, amit fel akar vetni.

Legyen a parlament a tanárok fóruma is! Nagyon kevesen képviselték magukat az összes intézményben az oktatók közül. Nem elég az, hogy az állami vezetés elsőkézből ismeri a gondokat, mert a tanárok csak áttételesen szerezhetnek így tudomást róluk.

A felvetődött problémák 60—70 százaléka olyan volt amiket már rég meg kellett volna beszélni és oldani tanszéken belül, ha jól és folyamatosan működne év közben a hallgatók tanszéki képviselete. Azaz: ha igazán meg tudnánk tölteni tartalommal az adott szervezeti kereteket. Akkor tényleg arról válthatnának szót az ifjúsági parlamenteken az oktatók és a hallgatók, hogy hogyan működnek együtt valóban demokratikusan, az Ifjúsági Törvény szellemében közös céljaik, a társadalmi elvárások által támasztott követelmények megvalósítása érdekében. Reméljük, a következő ifjúsági parlamentig kinőjük majd a fent említett „gyermekbetegségeket", s két év múlva érdemibb számadásokra, a tennivalók közös meghatározására kerül sor ezeken a fórumokon.

FEKETE KLÁRA

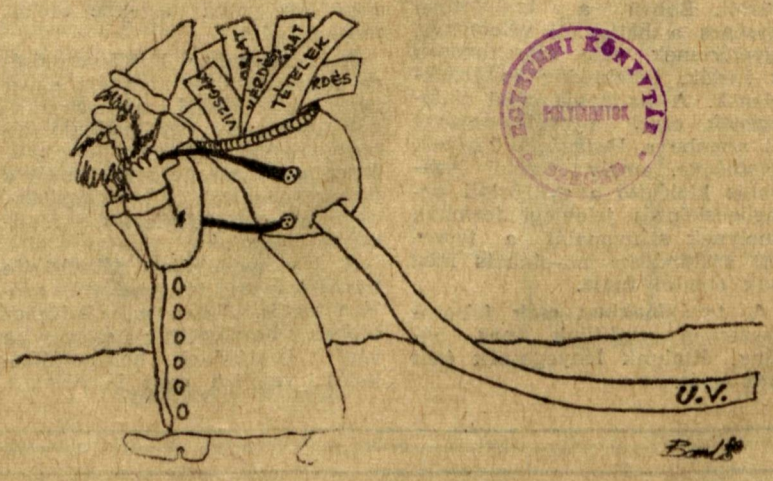

Na, mit hoz a Mikulás?

EGYETEMI KÖNYVTÁR
FELVÉNYMÁSOK
SZEGED

SZEGEDI
Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP Bizottságának lapja.
Megjelenik: havonta kétszer.
Felelős szerkesztő: Dr. Szabó Magdolna
Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10.
Postacím: 6740 Szeged
Telefon: 13-500 Telex: 82-283
Felelős kiadó: Kovács László igazgató
Szerkesztőség: 6720 Szeged Dugonics tér 12. Telefon: 15-198.
Szegedi Nyomda, 6720 — Szeged Bajcsy-Zsilinszky u. 28.
1976. XII. 11. — 5005
Felelős vezető: Dobó József igazgató